

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 7. 2. 2020

Število objav: 12

Internet: 5

Tisk: 7

Spremljane teme:

Inženirska ...: 2

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 10

Internet	Naslov	Slovenija: Zamolčane nezgode pri delu, ki se v 15-29 primerih na leto končajo s smrtjo		
Zaporedna št. 1	Medij	Metropolitan.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 10	Avtor	Anja Oman		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	... Gradbeništvo in proizvodnja sta dejavnosti, v katerih v Sloveniji vsako leto umre med 15 do 29 zaposlenih delavcev, a se o tem le malo govori. "V petek, 20. 12. 2019,...			

Internet	Naslov	Gradbenik - iskan poklic, ki pa se ga vsi otepajo		
Zaporedna št. 2	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Tanja Blatnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...poudarja predsednik Obrtne zbornice Slovenija Branko Meh, ki ne razume, da tisti, ki lahko delajo, raje živijo od socialne pomoči, država pa to dopušča. ...			

Tisk	Naslov	Mlade navduševali za tehniške poklice		
Zaporedna št. 3	Medij	Novi tednik Celje, Slovenija	Stran: 30	Površina: 1.029 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Tina Strmičnik		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...Šolski center Velenje ter podjetji BSH hišni aparati in Mediade. Pod okriljem slednjega izvajajo projekt Inženirke, inženirji bomo, ki mlade navdušuje za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost. Direktor Šolskega centra Votonje Janko Pogorelnik je poudaril, da priložnosti ne čakajo le na dijake, Id se bodo...			

Tisk	Naslov	V gradbeništvu potrebujejo mlade		
Zaporedna št. 4	Medij	Novi tednik Celje, Slovenija	Stran: 37	Površina: 69 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...V gradbeništvu potrebujejo mlade Da tudi štipendije za deficitarne poklice niso zadostna spodbuda za odločanje mladih za te poklic, je pokazalo nedavno srečanje predstavnikov...			

Internet	Naslov	Študent preveč, študent premalo		
Zaporedna št. 5	Medij	Mladina.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 2. 2020		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Lara Paukovič		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...povezanih z zdravstvom: babištvo, delovna terapija, fizioterapija, laboratorijska zobna protetika, ortotika in protetika, radiološka tehnologija, sanitarno inženirstvo in zdravstvena nega na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani; zdravstvena nega na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru; ter aplikativna kineziologija,...			

Tisk	Naslov	Gradbenik - iskani poklic, ki se ga vsi otepajo		
Zaporedna št. 6	Medij	Dnevnik, Slovenija	Stran: 11	Površina: 81 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 2. 2020		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Tanja Blatnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Gradbenik - iskani poklic, ki se ga vsi otepajo Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje bodo delodajalci v prihodnjega pol leta iskali 31.600 delavcev. Med najbolj iskanimi bodo zidarji. Podobno ugotavlja tudi raziskava ManpovverGroup. 0 najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v			

Tisk	Naslov	Vodo zadržati, ko je na voljo		
Zaporedna št. 7	Medij	Posavski obzornik, Slovenija	Stran: 10	Površina: 396 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...organizaciji Državnega sveta RS, Slovenskega nacionalnega komiteja za velike pregrade, Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije ter Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, je bil tudi državni svetnik iz Posavja, sicer pa sevniški župan Srečko Ocvirk. Gre namreč za zelo pomembno temo tudi...			

Tisk	Naslov	Poklici prihodnosti - večine niti še ne poznamo		
Zaporedna št. 8	Medij	Posavski obzornik, Slovenija	Stran: 11	Površina: 866 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...širša področja zdravstva (zdravniki specialisti splošne medicine, strokovnjaki za zdravstveno nego, fizioterapevti itd.), gradbeništva (zidarji, gradbeni nadzorniki, tesarji, krovc, inženirji gradbeništva itd.), gostinstva in turizma (glavni kuharji in kuharji, natakarji, strežniki in gospodinjski pomočniki v uradih, hotelih,...			

Tisk	Naslov	"V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec"		
Zaporedna št. 9	Medij	Vestnik Murska Sobota, Slovenija	Stran: 4	Površina: 822 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Timotej Milanov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Iztok Polanič »V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec« S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega gradbeništva Iztok Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v Sloveniji....			

Tisk	Naslov	Kmetijsko zemljišče 250, zazidljivo 240e /m2		
Zaporedna št. 10	Medij	Mandrač, Slovenija	Stran: 3	Površina: 535 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 32	Avtor	U. R.		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...gradnji, ne pripada zabojnik v okviru akcije zbiranja odpadkov. Kdo kupuje trikotnik? Med predlaganimi prodajami zemljišč bo na tokratni seji ponovno prodaja gradbene parcele , ob izolski vpadnici, tik ob krožišču in bencinskem servisu Petrol. Gre za parcelo v izmeri 1.624 m2, ki je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov...			

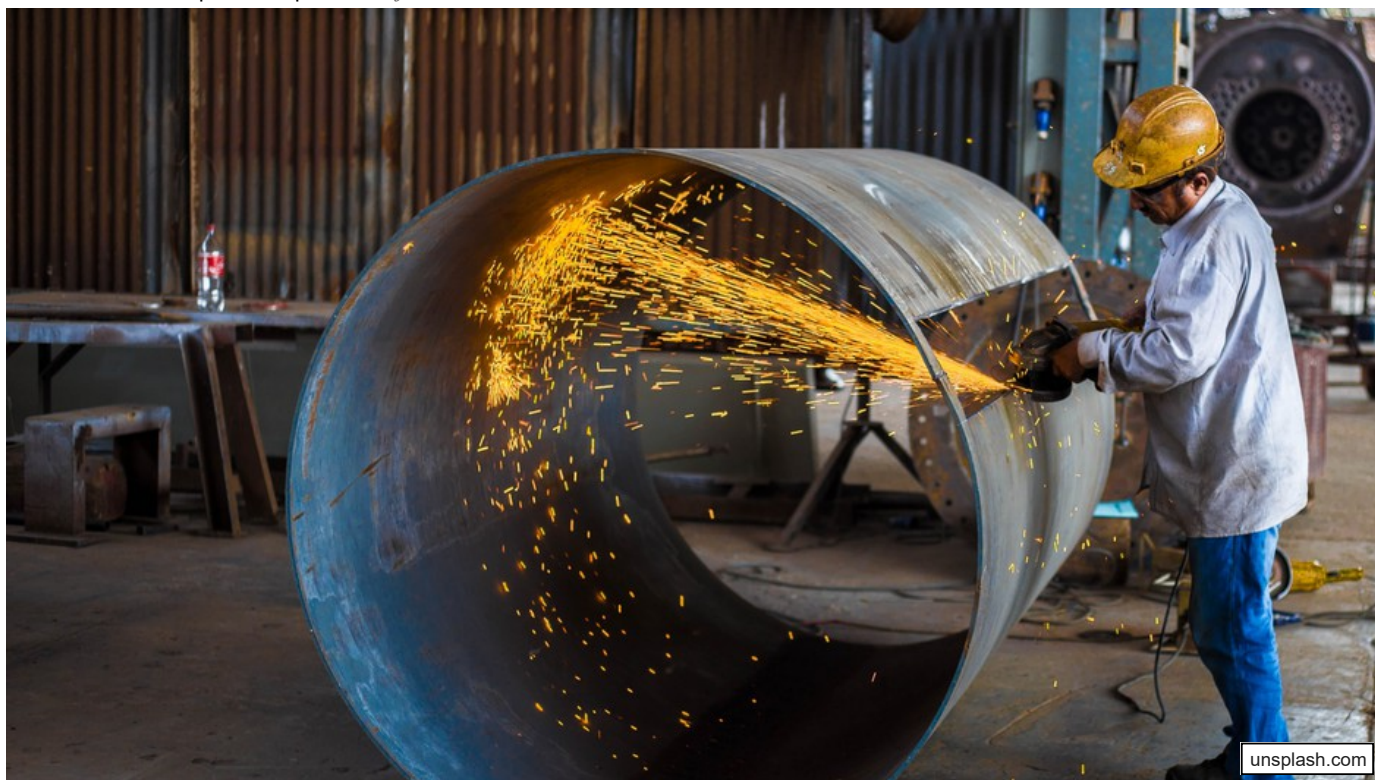
Internet	Naslov	Kitajci zgradili bolnišnico v 10 dnevih. Slovenski politiki – “To je fuš, pravo gradnjo se zida 30 let” .		
Zaporedna št. 11	Medij	Markom.watoc.org, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...političnih in gospodarskih strokovnjakov. Janez Janša, predsednik vlade : “ To ni v redu, to je fušanje. Resne gradnje se zidajo po 30 let in ko gre za gradbeništvo ter napredek se ne sme ovinkariti in paničariti, česar se v Sloveniji dobro zavedamo. Država se ne gradi preko noči, ampak v soju luči in umirjeno, temeljito,...			

Internet	Naslov	[Video] Kako plačilna nedisciplina Jankovića in pajdašev uničuje male podjetnike		
Zaporedna št. 12	Medij	Demokracija.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 6. 2. 2020		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...borijo le z nekaterimi politiki, ki za podjetnike očitno nimajo niti najmanj posluha, temveč tudi s problematiko neplačevanja, ki je eno najbolj perečih v gradbeništvu . O tem pričajo številni medijsko odmevni primeri, vse od SCT, Vegrada do Primorja. Nekdanje delavce Vegrada, ki so se poleti 2011, da bi opozorili na svojo...			

Slovenija: Zamolčane nezgode pri delu, ki se v 15-29 primerih na leto končajo s smrtjo

Varnost in zdravje pri delu

6. 2. 2020, 07:00 | [Kariera](#) | Piše: [Anja Oman](#)

Gradbeništvo in proizvodnja sta dejavnosti, v katerih v Sloveniji vsako leto umre med 15 do 29 zaposlenih delavcev, a se o tem le malo govori.

"V petek, 20. 12. 2019, okoli 13. ure je bila Policijska uprava Ljubljana obveščena o delovni nesreči na Celovski cesti v Ljubljani. V nesreči je umrl 61 letni moški, ki je pri izvajanju del na višini padel v globino približno 10 metrov. Policisti vodijo predkazenski postopek in zbirajo obvestila zaradi suma kaznivega dejanja ogrožanja varnosti pri delu." - Tomaž Tomaževič, predstavnik za odnose z javnostmi, policijski inšpektor

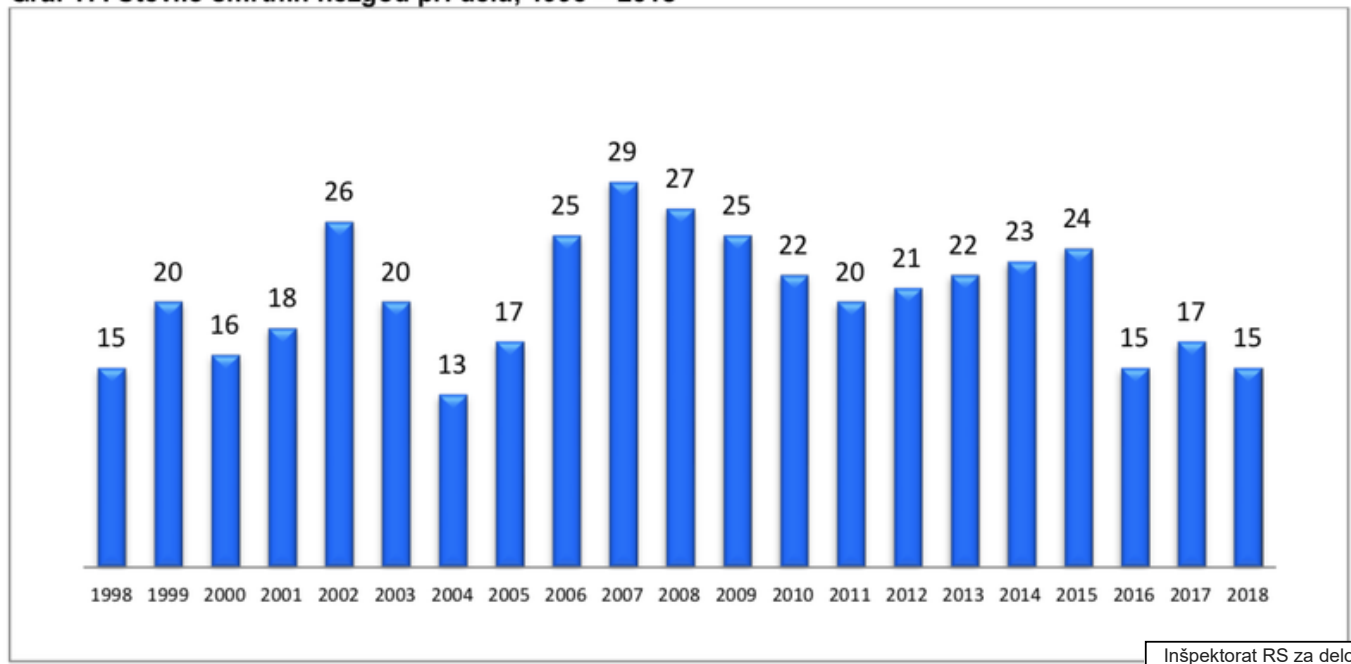
Le nekaj dni pred zadnjim božičnim večerom je življenje izgubil delavec, ki je med postavljanjem velikega tekoče-kristalnega (LCD) zaslona padel z višine. Posredovali so reševalci NMP Ljubljana, ki so poškodovancu nudili prvo pomoč z oživljanjem, a žal neuspešno.

Po statističnih podatkih inšpektorata za delo Republike Slovenije, je delovnih nesreč s smrtnim izidom med 15-29 na leto, med najpogostejšimi vzroki so padec z višine, gibajoči deli delovne opreme, električni tok in padec bremena na delavca.

Največ smrtnih nesreč je v dejavnosti **gradbeništva**, v kateri je hkrati tudi največ kršitev zakona o varnosti in zdravju pri delu. Največkrat gre za manjša podjetja z do štirimi zaposlenimi ali samostojne podjetnike. (Vir: Inšpektorat za delo RS)

Na spodnjem grafu inšpektorata je razvidno število smrtnih nezgod od leta 1998 do 2008, ki se zadnja leta sicer vidno niža v primerjavi z leti 2006-2015, a tako Inšpektorat za delo kot službe za varnost in zdravje pri delu **opozarjajo, da je stanje pri prijavljanju kršitev zakona še vedno zaskrbljujoče, kot je zaskrbljujoče tudi ne prijavljanje ali prikrivanje nepravilnosti v primeru nezgod.**

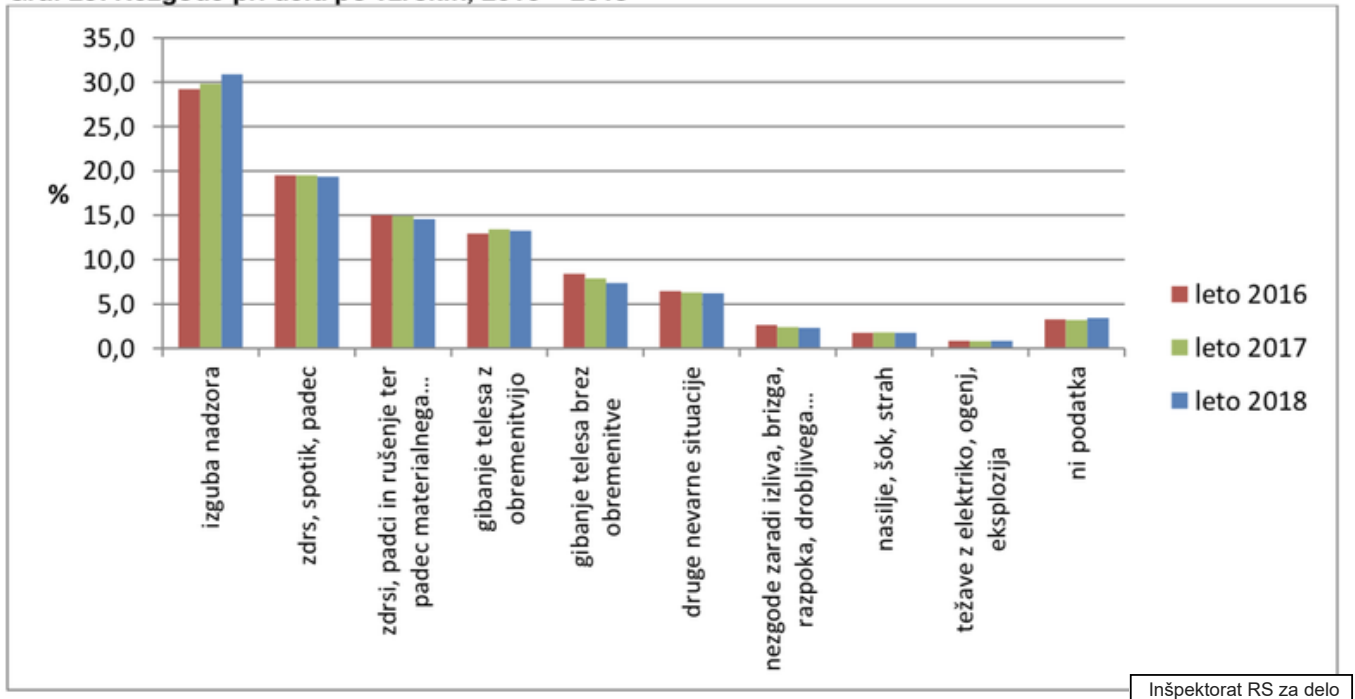
Graf 17: Število smrtnih nezgod pri delu, 1998 – 2018

Vseh prijavljenih nezgod pri delu, vključujoč lažje in težje poškodbe, je bilo v letu 2018 **10.187**, kar je več prijavljenih nezgod kot prejšnja leta. Spet je največ poškodb v **gradbeništvu** in proizvodnji. Prednjačijo predelovalne industrije, sploh kovinska.

Največ nezgod povzroči izguba nadzora nad delovnimi stroji, ki jih po besedah inšpektorata za delo, delavci mnogokrat podcenjujejo ali zanje niso pravilno usposobljeni. Na spodnjem grafu so nanizane nezgode pri delu glede na vzrok v letih 2016-2018.

Graf 25: Nezgode pri delu po vzrokih, 2016 – 2018

Za usposobljenost delavcev je odgovoren delodajalec. Kršitev je veliko.

Kljub temu, da vsaka služba, ne glede na to, katero delovno mesto zasedate in kje ga opravljate, zahteva usposabljanje o varnosti in zdravju pri delu, kjer jasno izvemo, da je za varnost in zdravje pri delu odgovoren delodajalec, se ob določanju odgovornega krivca za nezgodo ali ob neupoštevanju zakona še vedno mnogi sprenevedajo.

Nekateri zaposleni so pod pritiski delodajalca, ki jim na tak ali drugačen način grozi in delavca postavlja v neprijeten, včasih brezizhoden položaj.

Delodajalci svoje zaposlene sicer pošljejo na usposabljanje, saj to zahteva zakon in so kazni visoke, a nemalokrat gre zgolj za formalnost, ki se v praksi potem ne izvaja.

Največ kršitev je v **gradbeništvu**, v katerem je veliko zaposlenih tujcev.

Tabela 3: Število ugotovljenih kršitev ter število inšpekcijskih nadzorov, 2010 – 2018

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Število kršitev	6.456	5.986	8.323	9.762	10.802	10.358	11.788	11.363	10.103
Število nadzorov	9.908	9.626	9.027	10.958	9.759	8.539	7.754	7.649	6.879

Inšpektorat RS za delo

"Alternativa je izguba službe," pravi varnostni inženir, ki se dnevno srečuje z nepravilnostmi.

"Zaposleni tujci, ki večinoma prihajajo iz držav bivše Jugoslavije, pri nas delajo prek delovne vize. Ker se na projektih mnogokrat mudi, ni časa za usposabljanje in zato delavci delajo tako na višini kot s stroji, ki jih ne poznajo. Mnogokrat je alternativa izguba službe, zato delavci v resnici nimajo veliko izbire.

To so žalostne zgodbe. Če popolnoma zanemarimo razmere, v katerih živijo tudi v času, ko ne delajo, je na samem delovnem mestu veliko nespoštovanja in tudi izkoriščanja. To se dogaja predvsem pri slovenskih podjetjih, pri tujih je tega manj ali sploh ni. Tuja podjetja imajo po naših izkušnjah bolj urejeno področje varnosti in zdravja pri delu. V to jih primorajo tuje zavarovalnice.

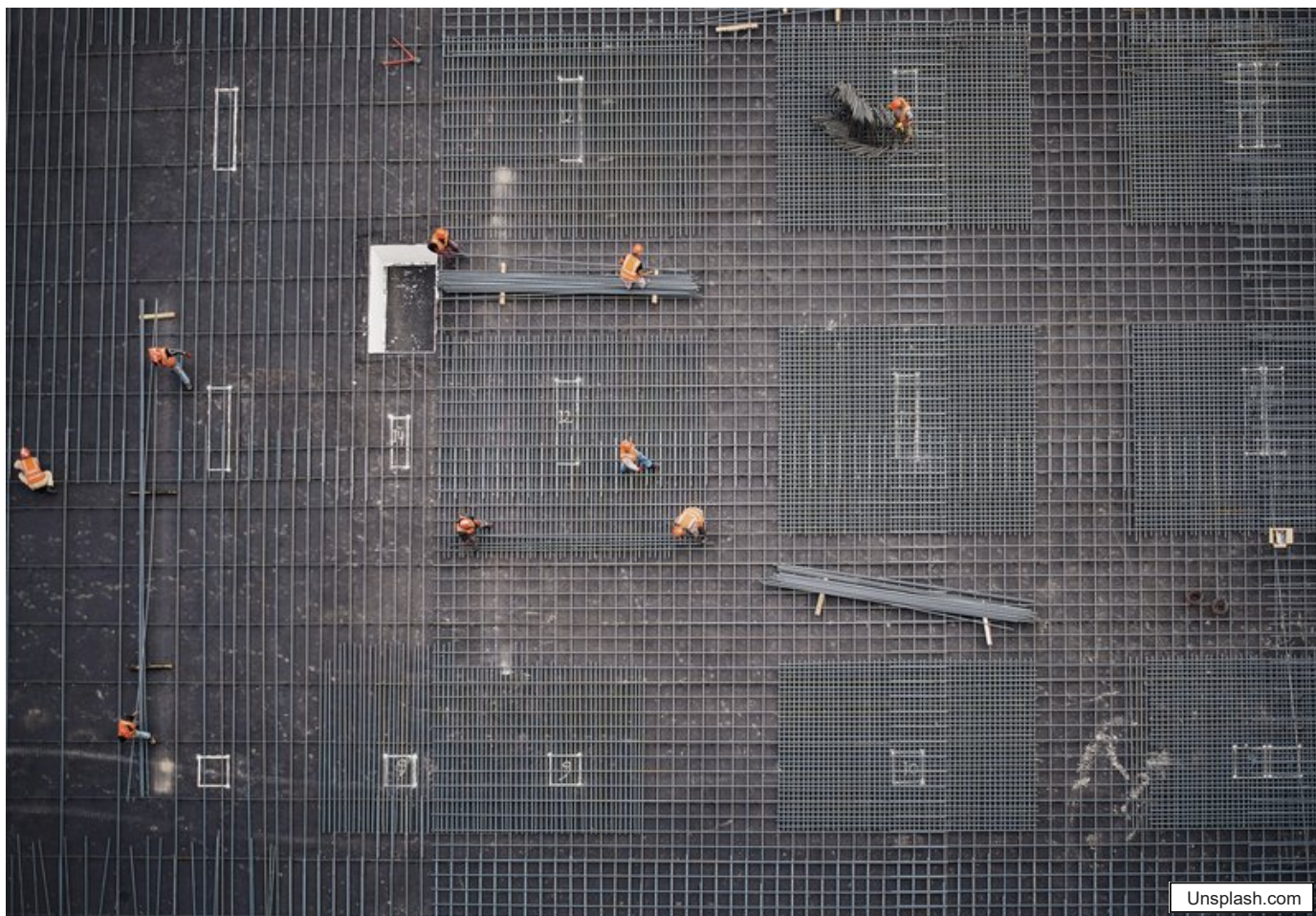
Na zdravniški pregled poslali enega zdravega delavca, ki je pregled opravil še za sodelavce.

Kršitve se začnejo že pri osnovah, kot je preventivni zdravniški pregled, ki bi ga moral opraviti vsakdo, preden nastopi z delom.

Delodajalci vedo, da zaposleni dokazila o pregledih potrebujejo, a so iznašli načine, da se jim vseeno izognejo. Srečali smo na primer primere, ko je delodajalec na preventivni pregled poslal eno zdravo osebo, da je opravila preglede tudi za vse sodelavce.

Delodajalec je torej plačal za vse preglede, a delavcev nanje ni poslal. Uradno so dokazila delavci imeli, zdravnik pa jih nikoli ni pregledal. Zakaj se je tako odločil, ni jasno. Mogoče se je bal, da pregledov ne bi opravili.

Enako je pri usposabljanju za varstvo in zdravje pri delu. Včasih je problem jezik, velikokrat pa dobimo tudi zahteve za izdajo potrdil o usposobljenosti delavcev, ki na usposabljanju sploh niso bili. To je v Sloveniji postala skoraj praksa. Redki smo, ki take prošnje odklonimo.

Delavec je ostal brez prsta, a delodajalec je to želel prikriti.

V primeru nezgod je potem veliko **izsiljevanja**. Nazadnje je šlo na primer za delavca, ki mu je ob delu s strojem (za katerega seveda ni bil usposobljen) odrezalo prst. Ko je nezgodo prijavil in se zglasil pri zdravniku, mu je delodajalec očital, da zakaj ni rekel, da se mu je nezgoda zgodila v prostem času.

Ker je prijavil nezgodo ob delu, so to namreč morali raziskati, s čimer so ugotovili več nepravilnosti. Zaradi tega je delodajalec nad delavcem izvajal še mobing.

Redko kateri delavec se odloči za tožbo, čeprav je zakon največkrat na njegovi strani.

Bolj kot poškodba boli odnos.

Takih primerov je res ogromno in največkrat si ti delavci želijo samo človeške obravnave in spoštovanja. Bolj kot poškodba mnogokrat boli odnos delodajalca. Prijazna beseda, poizvedovanje o stanju in opravičilo bi rešili marsikatero tožbo."

Zdravju nevaren je tudi mobing

Nepoznavanje svojih pravic in stiska pa nista značilna samo za delavce v **gradbeništvu** in proizvodnji. Eno od najbolj "sivih področij" kršenja zakona o varnosti in zdravju pri delu je tako imenovan mobing.

Mobing oz. trpinčenje/šikaniranje/izživljanje je neetična, ponižujoča in sovražna komunikacija, ki lahko poteka med sodelavci ali med podrejenimi in nadrejenimi.

Gre za obliko psihičnega nasilja, ki ga kot mobing označimo, če se vedenje pojavlja daljše časovno obdobje (vsaj 6 mesecev) in v pogostih intervalih (vsaj enkrat tedensko).

Žrtve mobinga so pod visokim stresom, ki v daljšem časovnem obdobju povzroči resne zdravstvene težave. Pojavljajajo se glavoboli, nespečnost, bolečine v sklepih in prebavne motnje, kasneje pa tudi težave s koncentracijo, panični napadi, tesnoba, agresija, celo anksioznost in depresija. V najhujših primerih se razvije tudi posttravmatska stresna motnja.

Poznavanje svojih pravic in prijavljanje kršitev

Da bi bilo v prihodnje čimmanj kršitev pravic in nezgod pri delu, mora vsak delavec poznati svoje pravice. Vsak delavec mora pred nastopom kateregakoli delovnega mesta opraviti usposabljanje o varnosti in zdravju pri delu. Da pa bi rešili pojav kršitev in preprečili čim več nezgod, je kršitve treba konsistentno in odločno prijavljati na [Inšpektorat za delo](#).

Anja Oman

Novinarka in blogerka

Klik za dobro delo

Obiščite stran Fundacije za pomoč otrokom. Hvala.
www.fzpo.org

Otroci so naš zaklad

Pomagajmo jim prek Fundacije za pomoč otrokom.
www.fzpo.org

Klik za pomoč otrokom

Tudi vi lahko pomagate Fundaciji za pomoč otrokom!
www.fzpo.org

Pomagajmo otrokom

Kliknite za obisk strani Fundacije za pomoč otrokom. Hvala.
www.fzpo.org

GRADBENIŠTVO**Tonja Blatnik**

6. februar 2020

6. februar 2020 22:30

Predviden čas branja: 1 min

Gradbenik - iskan poklic, ki pa se ga vsi otepajo

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje bodo delodajalci v prihodnjega pol leta iskali 31.600 delavcev. Med najbolj iskanimi bodo zidarji. Podobno ugotavlja tudi raziskava ManpowerGroup.

NAJNOVEJŠE

31 min	Štipendija za deficitarne poklice znaša 102,4 evrov
1 ura	Gradbenik - iskan poklic, ki pa se ga vsi otepajo
1 ura	Državni turistični holding bosta upravljala SDH in DUTB
2 uri	Trump oproščen, demokrati pa pravijo, da ne tudi opran krivde
2 uri	Na Kitajskem prvič zabeležili manj okužb z novim virusom

Vse objave

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi (+17 odstotkov). Kljub temu prihaja do protislovja. Gradbeni sektor poroča o rekordno nizki brezposelnosti, sočasno pa se sooča s pomanjkanjem kadra. Vajencev ni, dodatne težave gradbincem povzročajo predolgi postopki pridobivanja delovnih dovoljenj za tuje delavce. Pomanjkanje delovne sile in premajhen vpis mladih v gradbene programe je skrb vzbujajoč. Vpis v prve letnike srednješolskih gradbenih programov strmo upada. Pred šestimi leti je bilo v te programe vpisanih 610 dijakov, v letošnjem šolskem letu le 173. To je kar 70 odstotkov manj.

»V treh letih se je izdaja delovnih dovoljenj za delavce iz BiH in Srbije sicer potrojila, a se tudi ta bazen počasi prazni. S pomanjkanjem kadra se soočajo tudi v drugih panogah. Mladi delavci iz številnih slovenskih regij dnevno migrirajo v sosednje države. Potrebujemo spodbude za mlade, da bodo ostali v Sloveniji,« poudarja predsednik Obrtne zbornice Slovenija Branko Meh, ki ne razume, da tisti, ki lahko delajo, raje živijo od socialne pomoči, država pa to dopušča.

O karierni prihodnosti v Saša regiji

Mlade navduševali za tehniške poklice

Odločitev za poklic je ena najpomembnejših v življenju. Pri njej je dobro uskladiti to, kar človek želi početi in o čemer sanja, to, v čemer je dober, in seveda preveriti, kakšne so potrebe okolja. Vse to ni mačji kašelj, če se zavedamo, da bo družba v prihodnjih letih potrebovala mnoge poklice, ki jih danes sploh še ne poznamo. Da bo v Savinjsko-šaleški regiji veliko priložnosti predvsem za tehnične poklice, so prepričani organizatorji dogodka Saša ima talent, ki so ga pred dnevi gostili v Šolskem centru Velenje.

TINA STRMČNIK

Upravitelj dronov, strokovnjak za urejanje prometa v vesolju, strokovnjak za 3D-tisk, oblikovalec telesnih udov in organov ter specialist za virtualne valute so nekateri poklici, ki jih bomo verjetno kot družba potrebovali v prihodnosti, čeprav danes zvenijo dokaj eksotično. Skupen imenovalec vseh omenjenih poklicev je, da sodijo na področje tehnike, inženirstva in naravoslovja. Omenjena področja se nekaterim mladim zdijo tuja. Zato jim informacije, ki jim lahko koristijo pri razmisleku o študijski poti, skušajo približati v projektu Inženirke, inženirji bomo.

Približno 85 odstotkov poklicev, ki bodo zaživeli čez dvajset let, danes še ne obstaja. Prav tako veliko poklicev, ki jih poznamo danes, pred približno desetletjem še nismo poznali. Pred dvajsetimi leti na primer nismo imeli veliko znanja o tem, kako lahko izdelujemo 3D-tiskalnice in kaj vse nam te naprave omogočajo, je pojasnila sodelavka projekta Inženirke, inženirji bomo **Uršula Menih Dokl**. Kako se naj torej mladi odločajo za poklicno prihodnost? Sogovornica je pojasnila, da je dobro spremljati smernice. Prva smernica narekuje, da bodo iskani predvsem poklici, povezani z digitaliza-

cijo, avtomatizacijo in mobilnostjo. »Tehnološke inovacije bodo vedno spreminjale svet. Zaradi njih bo ukinjenih nekaj delovnih mest, a nastajala bodo nova.« Druga smernica so podnebne spremembe. Zaradi velikega izčrpanja bodo naravni viri vedno bolj omejeni, večje potrebe bodo po poklicih s področja recikliranja in iskardirektor BSH Hišni aparati in predsednik Gospodarske zbornice Slovenije **Boštjan Gorjup**. V mladosti je delovne izkušnje pridobival na kmetiji starih staršev. Kasneje je proste popoldneve preživel za strojem za brizganje plastike v stričevi obrtni delavnici. Nato je konce tedna delal v očetovem podjetju, poprijel je tudi za študentsko delo. »Ko seštejem neformalno delovno dobo in ji dodam skoraj dvajset let delovne dobe v BSH, imam že skoraj dopolnjeno delovno dobo. A se še ne bom upokojil, saj me v življenju vedno nekaj vleče.«

Da bi mladi ugotovili, kaj vleče njih, naj skušajo spoznati sebe in naj določijo, kaj jih oblikuje, kaj navdušuje, jim je svetoval. Izbira poklica je po nja nadomestnih virov. Še en pomemben dejavnik v Evropi predstavljata staranje prebivalstva in vedno daljša življenjska

doba. Potrebovali bomo poklice, katerih namen bo skrbeti za bolj kakovostno življenje starejših ljudi. »Čeprav bomo imeli humanoidne robote, človeškega dejavnika ne bo mogoče popolnoma nadomestiti.«

Partnerja lažje zamenjamo kot poklic

Med tistimi, ki so bili v srednji šoli dokaj negotovi pri izbiri študijske poti, je tudi njegovem prepričanju vsaj toliko pomembna kot odločitev o izbiri partnerja. »Statistika kaže, da se približno štirideset odstotkov poročenih loči. Če zraven prištejemo še tiste, ki se nikoli uradno ne poročijo, vidimo, da približno petdeset odstotkov ljudi pri tej izbiri zgreši. To se da popraviti, vendar ima določene finančne posledice,« se je pošalil. Poudaril je, da je težje popraviti, če se človek odloči za napačen poklic. Kdor želi biti pri dvajsetih letih učitelj, bo pri štiridesetih letih težko postal inženir.

Digitalizacija in krožno gospodarstvo

Po številu zaposlenih in obsegu prihodkov kar 75 odstotkov gospodarstva Saša regije predstavljata predelovalna industrija in energetika, je povedal direktor Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice **mag. Franci Kotnik**. Delodajalci v Šaleški dolini bodo tudi v bližnji prihodnosti potrebovali vse ravni poklicev, povezanih z mehatroniko, elektrotehniko in elektroniko, računalništvom, energetiko ter s strojništvom. To je pokazala raziskava o priložnostih za delo v regiji do leta 2030, ki jo je zbornica pred ča-

som pripravila z ostalimi ustanovami podpornega okolja.

Energetiko sicer čaka prestrukturiranje, a Kotnik verjame, da bodo na temeljih velikih energetske podjetij nastala alternativna delovna mesta. Izjemno zahtevno obdobje je po njegovih besedah tudi pred predelovalno industrijo, saj bo treba digitalizirati vse poslovne procese, od razvoja, načrtovanja, nabave, proizvodnje

in prodaje. »To zahteva kadre, ki jih trenutno še nimamo. Tukaj vidim priložnosti za mlade,« je dejal. Nove priložnosti bo prineslo tudi prilagajanje industrije načelom krožnega gospodarstva. Ker naravnih virov primanjkuje, bo izdelava izdelkov zasnovana tako, da na koncu ne bo odpadkov ali da se jih bo dalo ponovno uporabiti.

Četudi so pred omenjeno regijo številni izzivi, od pre-

strukturiranja energetike do sprememb v prevladujoči predelovalni dejavnosti, tudi Boštjan Gorjup meni, da priložnosti v domačem okolju ne bo zmanjkalo. »Znanje, ki se je vsa leta kalilo v dolini, je temelj za naprej. Moramo biti samozavestni. Če smo v preteklosti imeli številna uporabna znanja, jih bomo lahko uporabili tudi pri novih izzivih.« Foto: GrupA

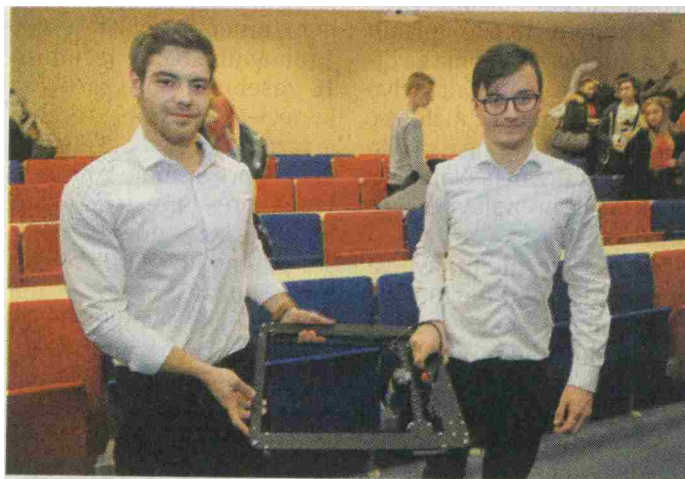
»Imamo dobre inovatorje in razvojnike. Tekmujemo s tistimi, ki so vodilni na teh področjih v Evropi in svetu. Če smo sposobni v Nazarjah nek aparat izdelati pod tako konkurenčnimi pogoji, da ga lahko izvažamo na Kitajsko, potem smo sposobni še marsičesa drugega,« je dejal direktor SŠGZ mag. Franci Kotnik.

»Mladi zagotovo celotne delovne dobe ne bodo preživeli v istem poklicu, na istem delovnem mestu. Verjetno jih čaka veliko sprememb oziroma nadgrajevanje znanj. Prepričana sem, da obstaja veliko možnosti za njihovo uresničitev tudi na tej strani Trojan,« je dejala Uršula Menih Dokl.

Boštjan Gorjup je mladim svetoval, naj se večkrat pogovorijo sami s seboj o tem, kaj jih v življenju žene k delovanju. »Če si motiviran, da boš v življenju imel neko poslanstvo, potem ovire na poti ne bodo težava.«

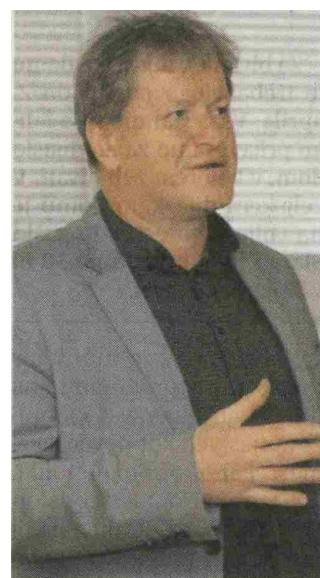
»Ena od raziskav pravi, da je vsak peti delavec pri 35 letih sit svoje službe. To pomeni, da so se ljudje narobe odločili pri izbiri poklica, da so pri opravljanju dela naveličani in da jim poklic ne ponuja izzivov,« je pojasnila Uršula Menih Dokl, sodelavka projekta Inženirke, inženirji bomo.

V Solskem centru Velenje ne manjka idej dijakov, ki od raziskovalnega dela pogosto prerastejo tudi v podjetniške ideje. Dijaka Marko Hrovat in Gašper Polak Rožič sta na primer razvila in predstavila svoj laserski gravirnik.

Dogodek z naslovom Saša ima talent so organizirali Šolski center Velenje ter podjetji BSH hišni aparati in Mediade. Pod okriljem slednjega izvajajo projekt Inženirke, inženirji bomo, ki mlade navdušuje za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost.

Direktor Solskega centra Velenje Janko Pogorelnik je poudaril, da priložnosti ne čakajo le na dijake, ki se bodo odločili za naravoslovne oziroma tehniške poklice. Prepričan je, da mlade zagnane ljudi potrebujemo na različnih področjih družbe.

V gradbeništvu potrebujejo mlade

Da tudi štipendije za deficitarne poklice niso zadostna spodbuda za odločanje mladih za te poklice, je pokazalo nedavno srečanje predstavnikov gradbenih sekcij pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Udeleženci so med drugim ugotavljali, da se ta panoga kljub rekordno nizki brezposelnosti še ve-

dno sooča s pomanjkanjem kadra in da se tudi mladi ne odločajo za šolanje v gradbenih programih.

»Vpis v prve letnike srednješolskih gradbenih programov strmo upada. Pred šestimi leti je bilo v te programe vpisanih 610 dijakov, v letošnjem šolskem letu le 173. To je kar 70 odstotkov manj,«

je poudaril predsednik OZS **Branko Meh**. Kljub ponovni uvedbi vajeništva in razpisu za vajence v programih zidarja in kleparja-krovca, ni vpisanega niti enega vajenca. Meh je prepričan, da imajo pomembno vlogo pri izbiri poklicev tudi starši, ki lahko vplivajo na odločitve svojih otrok.

Študent preveč, študent premalo

Katere študijske smeri so najbolj zaželenе, katere skoraj prazne, kako je z vpisom na humanistične študije?

Minister za javno upravo Rudi Medved pri vedeževalcu na kariernem in izobraževalnem sejmu Informativa 2020

© Borut Krajnc

V študijskem letu 2019/20 se je na 17.396 razpisanih mest na 67 slovenskih fakultetah in visokih šolah v prvem roku vpisalo 14.604 študentov. »Pri vpisu prevladuje zanimanje predvsem za zdravstvo, medicino in farmacijo, zanimanje za tehnične fakultete pa je še vedno nižje od potreb na trgu,« pove Darja Lisjak z Univerze v Ljubljani. Presežek vpisa je bil v letošnjem študijskem letu velik tako na Medicinski fakulteti v Ljubljani (313 vpisanih na 150 mest za medicino, 128 na 50 mest za dentalno medicino) kot v Mariboru (182 vpisanih na 86 mest za splošno medicino). Na smeri Fakultete za farmacijo – farmacijo, kozmetologijo in laboratorijsko medicino – so se skupaj vpisali 303 študentje (184 na farmacijo, ki sprejme 165 študentov, 57 na kozmetologijo, ki jih sprejme 40, in 62 na laboratorijsko biomedicino, ki jih sprejme 50).

Ravno tako so imele presežek prijav skoraj vse smeri na slovenskih fakultetah, povezanih z zdravstvom: babištvo, delovna terapija, fizioterapija, laboratorijska zobna protetika, ortotika in protetika, radiološka tehnologija, sanitarno inženirstvo in zdravstvena nega na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani; zdravstvena nega na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru; ter aplikativna kineziologija, fizioterapija, prehransko svetovanje – dietetika in zdravstvena nega na

Fakulteti za vede o zdravju na Primorskem. »Za naše študijske programe je vsako leto veliko zanimanja, saj gre za zelo perspektivne poklice na področju zdravstva,« pravi Mojca Dolar z Zdravstvene fakultete v Ljubljani. »Naši študenti se že v času študija prek obveznega praktičnega usposabljanja srečujejo s potencialnimi delodajalci, zato so kot diplomanti po zaključenem študiju zaposljivi.«

OGLAŠEVANJE

Ads by Teads

Zaželeni fakulteti sta še Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) ter Akademija za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO) v Ljubljani, ki imata presežek prijav na vseh smereh, razen kiparstva, unikatnega oblikovanja in slikarstva – video in novi mediji (vse na ALUO), četudi morajo kandidati za vpis prestati preizkuse nadarjenosti. Ravno tako za glasbeno umetnost na Akademiji za glasbo (UL), kamor se je letos vpisalo enkrat preveč študentov. Množično pa se študentje vpisujejo tudi na biologijo, živilstvo in prehrano, vse smeri na Ekonomski fakulteti (UL), arhitekturo, multimedijo, elektrotehniko, aplikativno elektrotehniko, vse smeri Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo (UL), računalništvo in matematiko, računalništvo in informatiko, socialno delo, strojništvo, vse smeri Fakultete za šport UL, upravno informatiko, veterinarstvo, pravo, likovno pedagogiko, logopedijo in surdopedagogiko, predšolsko vzgojo, razredni pouk, socialno pedagogiko, specialno in rehabilitacijsko pedagogiko, vse smeri na Oddelku za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje Naravoslovnotehniške fakultete (UL), mehatroniko, vse smeri Fakultete za varnostne vede (UM), notranjo opremo, dizajn – vizualne komunikacije in biopsihologijo – četudi smo pred nekaj leti brali o tem, da so biopsihologi, ki lahko ta naziv pridobijo šele od leta 2011, nezaposljivi, saj gre za program na presečišču psihologije, medicine in socialnega varstva, to pa so področja, ki so strogo regulirana z zakonodajo. Pravni sistem torej poklica biopsihologa še ne predvideva; enako velja za socialno gerontologijo, ki jo je pri nas mogoče študirati na plačljivem visokošolskem zavodu Alma Mater Europea. Socialna gerontologija, veda, usmerjena v preučevanje in delo s starostniki, velja za eno panog prihodnosti, saj se prebivalstvo stara, kljub

temu pa delovno mesto socialnega gerontologa še ni vpisano v katalog funkcij, delovnih mest in nazivov v javnem sektorju Republike Slovenije, zato imajo študentje te smeri, enako kot biopsihologi, težave z zaposlitvijo.

Po drugi strani pa med poklice prihodnosti še vedno štejemo tudi tehnične poklice, za katere se je v Sloveniji mogoče izobraževati že dlje časa, a med študenti ni veliko zanimanja, denimo za programe na Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo, za agronomijo ali lesarstvo na Biotehiški fakulteti, pa za programe Oddelka za geotehnologijo, rudarstvo in okolje na Naravoslovnotehniški fakulteti, četudi so vse naštet študiji, ki veljajo za »uporabne«. A vse kaže, da se bodo naša merila uporabnosti študijev v prihodnosti spremenila, saj bo več poudarka na interdisciplinarnosti. »Seveda obstajajo različne napovedi o tem, kaj so poklici prihodnosti. A dejstvo je, da je pomembno predvsem to, kdo je oseba, ki določen poklic opravlja,« meni Darja Lisjak z Univerze v Ljubljani. »Študenti, ki pridejo na univerzo, da se bodo kaj naučili, ki si ves čas želijo nadgradnje znanja, ki ne omejujejo svoje dejavnosti le na študij, ampak se ukvarjajo tudi z obštrudijskimi dejavnostmi, ki razvijajo vse svoje potencialne, tudi tiste, ki niso neposredno povezani s študijem – to so študenti s svetlo prihodnostjo in kariero. Širše gledano pa je seveda pomembno ravnovesje. Če pogledamo najnovejše trende razvoja, smo v t. i. industriji 4.0, v četrti industrijski revoluciji, kjer je oziroma je bil v ospredju tehnološki razvoj. Prihaja pa že družba 5.0, ki temelji na uravnoteženem razvoju in sodelovanju vseh področij – od tehnike in naravoslovja na eni ter družboslovja in humanistike na drugi strani.«

Humanistika odpira možnost drugačnega sveta

Kako pa je z odnosom slovenskih študentov do družboslovja in humanistike? Med družboslovnimi študiji je bilo lani največ interesa za novinarstvo (40 prijavljenih za 35 razpisanih mest), mednarodne odnose (70 prijavljenih za 35 razpisanih mest), sociologijo – kadrovskega menedžment (35 prijavljenih za 46 razpisanih mest) in komunikologijo – tržno komuniciranje in odnosi z javnostmi (81 prijavljenih za 35 razpisanih mest) na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani ter anglistiko (179 prijavljenih za 120 razpisanih mest), japonologijo (47 prijavljenih za 30 razpisanih mest), koreanistiko, ki jo je na Filozofski fakulteti mogoče študirati šele zadnjih nekaj let (49 prijavljenih za 15 razpisanih mest), sinologijo (16 prijavljenih za 15 razpisanih mest), pedagogiko in andragogiko (61 prijavljenih za 50 razpisanih mest), psihologijo (129 prijavljenih za 60 razpisanih mest), rusistiko (41 prijavljenih za 35 razpisanih mest) in dvopredmetni študij zgodovine (91 prijavljenih za 80 razpisanih mest) na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Presežek prijav imajo tudi na angleškem jeziku in književnosti (59 prijav za 40 razpisanih mest) ter na psihologiji (80 prijav na 35 razpisanih mest) na Filozofski fakulteti v Mariboru. Presežek vpisa je torej za smeri, ki med družboslovnimi kljub vsemu veljajo za bolj perspektivne – sploh študiji azijskih jezikov ta hip, ko jih obvlada še razmeroma majhno število ljudi, omogočajo zaposlitev na številnih področjih. »Najbolj motivirani študentje pol leta ali celo eno leto študija opravijo na Japonskem na eni izmed tamkajšnjih univerz. Tako si zelo izboljšajo poznavanje jezika, iz prve roke dobijo občutek za to deželo in kulturo. Ko končajo študij, so zaposljivi v gospodarstvu in kulturi, tako rekoč povsod,« je o japonologiji pred leti v intervjuju za Delo dejal nekdanji predstojnik oddelka za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dr. Andrej Bekeš.

Pri vpisu prevladuje zanimanje predvsem za zdravstvo, medicino in farmacijo, zanimanje za tehnične fakultete pa je

še vedno nižje od potreb na trgu.

Toda med družboslovnimi in humanističnimi študiji je tudi kar nekaj takih, ki so nujno potrebni za družbeni razvoj, a med študenti – in splošno javnostjo – ne uživajo ugleda, ker so domnevno »nezaposljivi«. Sem spadajo denimo filozofija, primerjalna književnost in literarna teorija, latinski jezik, književnost in kultura, etnologija in kulturna antropologija ter antični in humanistični študiji, vsi na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kako motivirati študente, da se bodo kljub vsemu vpisovali tudi na te in podobne smeri – ali pa prepričati tiste, ki se v osnovi zanimajo za humanistiko, a bi šli ravno zaradi bojazni pred nezaposljivostjo raje študirat kaj praktičnega, da je vendarle vredno pridobivati znanje na področju, ki jih veseli? »Humanistični študiji spadajo med bazične študijske smeri na tako rekoč vseh uglednih svetovnih univerzah. Imajo večstoletno tradicijo, na naši univerzi pa z lanskim letom prav stoletno. Ti študiji študentkam in študentom omogočajo široko razgledanost, so trdna osnova za kritično mišljenje, kar je ena od glavnih nalog humanistike in družboslovja, hkrati pa so izhodišče za opravljanje številnih poklicev, kjer je tovrstna intelektualna širina izredno cenjena,« pravi dekan Filozofske fakultete dr. Roman Kuhar. »Si predstavljate, da bi bili družba, kjer nihče več ne bi znal brati in prevajati klasičnih tekstov? Nihče ne bi znal latinščine? Klasične grščine? Ne nazadnje, kaj bi to pomenilo za znanje medicine? Si želimo, da smo družba, kjer ne bi znali brati in razumeti pomembnih filozofskih razprav, ki nam pomagajo razumeti življenje in nas same? Kjer tudi v primeru aktualnih družbenih problemov in razprav, kot je recimo evtanazija, ne bi imeli orodij za etične in antropološke razmisleke? Res je, da so univerze pod vse večjim pritiskom, da postanejo industrija aplikativnih dejavnosti, a to je pogubna pot, ki vodi v kulturno in duhovno opustošenje. Znanstvenega delovanja ne moremo in ne smemo meriti zgolj po njeni neposredni unovčljivosti in takojšnji praktični uporabnosti, saj je znanost več kot zgolj tehnično opravilo aplikacije znanstvenih dosežkov. Jasno je, da vsa odkritja nimajo nujno neposredne uporabne vrednosti, a nam omogočajo razumevanje sveta.« Dodaja, da je vpis na humanistične programe v zadnjih letih stabilen. Na filozofijo se je denimo lani vpisalo 50 študentov (75 razpisanih vpisnih mest), na latinski jezik, književnost in kulturo 9 (12 razpisanih vpisnih mest), na primerjalno književnost in literarno teorijo 37 (65 razpisanih vpisnih mest) in na antropologijo ter kulturno antropologijo 30 (75 razpisanih vpisnih mest). »To nikoli niso bili množični študiji, zagotovo pa sodijo med tiste študijske programe, ki študentkam in študentom nudijo široko temeljno znanje in trdno podlago za kritično mišljenje. Brez tega družbe drvi v totalitarizme. In brez tega ni mogoče misliti alternativ. Humanistika je pomemben branik vsega tega tudi v družbi, ki jo pomembno zaznamujejo tehnični preboji in umetna inteligenca. Pri tem je ključno interdisciplinarno sodelovanje, zato so družboslovna in humanistična znanja sestavni in nujni del tega razvoja,« ugotavlja dr. Kuhar.

100 let Filozofske fakultete v Ljubljani
© Borut Krajnc

Nika Kovač in Ana Svetel izhajata s področja humanistike: Kovačeva, etnologinja in antropologinja, trenutno doktorska študentka sociologije, je direktorica inštituta Osmi marec in ena vidnejših mladih intelektual, ki opozarja na krivice v družbi, Svetelova, doktorska študentka in mlada raziskovalka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo, pa je pesnica, pisateljica in publicistka. »Zelo hitro po vpisu na fakulteto ugotoviš, da te kot humanista ne čaka paleta različnih zaposlitev, o katerih poslušáš na informativnih dnevih,« je iskrena Kovačeva. »Toda študij ti da orodja, da razumeš današnji družben kontekst. Večina študentov humanistike ne bo dobila redne zaposlitve, prisiljeni bodo v s.p.-izacijo in prekarne oblike dela. Vendar ga tudi marsikateri naravoslovec ne bo. In velika vrednost humanističnega študija je, da razumeš, zakaj je tako. Situacije ne vidiš kot posledice individualnih izbir, ampak kot splet družbenih okoliščin. Znanje ti omogoča artikulirati, kaj je narobe in kaj bi moralo biti drugače. To pa je po mojem mnenju največji potencial humanistike: odpira možnost drugačnega sveta in nas spodbuja k delovanju.«

»Nikakor ni nujno, da boš kot etnolog ali antropolog preučeval kozolce, čeprav je tudi to seveda vznemirljivo,« dodaja Ana Svetel. »Med mojimi kolegicami in kolegi, s katerimi smo skupaj študirali, so nekateri zaposleni na Fakulteti za računalništvo, na Fakulteti za elektrotehniko, na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje ... Številne institucije se odpirajo za kvalitativne raziskave, za interpretativna znanja, kar je priložnost za humanistiko. Sama študentom svetujem, naj so med študijem čim bolj samoiniciativni, naj v okviru delovne prakse pristopajo k različnim organizacijam, in številnim se nato odprejo možnosti za prihodnja sodelovanja. Vesela sem, ko vidim v prvem letniku študente, ki so se z navdušenjem vpisali na Filozofsko fakulteto, zdijo se mi pogumni. Družba, kjer je ukvarjanje s sodobno portugalsko liriko ali baročnim kiparstvom ali hišnimi imeni na Koroškem percipirano kot nesmiselno ali nepotrebno, je družba, oropana neke vrste radovednosti. Mantra o 'nezaposljivosti humanistov in družboslovcev' se mi zdi v današnjem svetu, ko se soočamo s kompleksnimi problemi, ki terjajo kompleksne pristope, izredno kratkovidna. Menim, da je del krivde tudi na gimnazijah, ki svoje najboljše dijake usmerjajo zgolj v naravoslovje in tehniko – tega preprosto ne razumem.«

Delite članek

Gradbenik – iskani poklic, ki se ga vsi otepajo

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje bodo delodajalci v prihodnjega pol leta iskali 31.600 delavcev. Med najbolj iskanih bodo zidarji. Podobno ugotavlja tudi raziskava ManpowerGroup. O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi (+17 odstotkov). Kljub temu prihaja do protislovja. Gradbeni sektor poroča o rekordno nizki brezposelnosti, sočasno pa se sooča s pomanjkanjem kadra. Vajencev ni, dodatne težave gradbincem povzročajo predolgi postopki pridobivanja delovnih dovoljenj za tuje delavce. Pomanjkanje delovne sile in premajhen vpis mladih v gradbene programe je skrb vzbujajoč. Vpis v prve letniške srednješolskih gradbenih programov strmo upada. Pred šestimi leti je bilo v te programe vpisanih 610 dijakov, v letošnjem šolskem letu le 173. To je kar 70 odstotkov manj. »V treh letih se je izdaja delovnih dovoljenj za delavce iz BiH in Srbije sicer potrojila, a se tudi ta bazen počasi prazni. S pomanjkanjem kadra se soočajo tudi v drugih panogah. Mladi delavci iz številnih slovenskih regij dnevno migrirajo v sosednje države. Potrebujemo spodbude za mlade, da bodo ostali v Sloveniji,« poudarja predsednik Obrtne zbornice Slovenija Branko Meh, ki ne razume, da tisti, ki lahko delajo, raje živijo od socialne pomoči, država pa to dopušča. x

.....
Pripravila Tonja Blatnik

Vodo zadržati, ko je na voljo

LJUBLJANA – V Državnem svetu so 30. januarja organizirali posvet »Slovenija prihodnosti v luči podnebnih sprememb – je zadrževanje vode nuja ali možnost v procesu prilagajanja podnebnim spremembam?«

Zadržati bi morali vsaj nekaj % letnih količin vode, za kar potrebujemo velike hranilnike.

Med pobudniki posveta, ki je potekal v organizaciji Državnega sveta RS, Slovenskega nacionalnega komiteja za velike pregrade, Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije ter Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani, je bil tudi državni svetnik iz Posavja, sicer pa sevniški župan **Srečko Ocvirk**. Gre namreč za zelo pomembno temo tudi za območje Posavja, kjer življenje močno krojijo reke. »Posavje je regija, ki ima izredno veliko izkušenj z zadrževanjem vode, pred tem pa s poplavi reke Save in veliko škodo zaradi tega, z onesnaženo vodo in praktično mrtvo reko. Posavje se je zaradi hidroelektrarn še bolj povežalo in v obdobju gradnje pridobilo zelo pomembne izkušnje, kako sprememba vpliva na širše družbeno, ekonomsko in socialno okolje,« je pred začetkom posveta za naš medij povedal Ocvirk. Posavje lahko po njegovem mnenju služi tako kot primer pozitivnih praks kot pomanjkljivosti na takšnem projektu. Tudi med udeleženci posveta, ki so povsem napolnili dvorano Državnega sveta, je bilo kar nekaj Posavcev: predstavnikov z energetiko povezanih podjetij, Občine Brežice, Kostanjevice na Krki ...

Ocvirk se je v pozdravnem nagovoru osredotočil na gradnjo HE in z njimi povezane akumulacije v Posavju ter predstavil širši kontekst tega projekta. Pri HE Vrhuvo, ki so jo gradili še v 80. letih prejšnjega stoletja, je bila reka opredeljena zgolj kot neizkoriščen vir energije, je povedal, z naslednjimi HE pa se je bolj upoštevala kompleksnost obrečnega območja, s čimer se je omilil negativen vpliv projekta na okolje in prebivalstvo oz. je gradnja HE prinesla pozitivno spremembo v vseh po-

gledih – ekonomskem, socialnem in ekološkem.

Neizkoriščene možnosti pri zadrževanju vode

Prof. dr. **Matjaž Mikoš** s Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo UL je na naslovno vprašanje svojega predavanja – koliko vode bi bilo mogoče zadržati v Sloveniji – odgovoril, da bi jo morali zadržati več kot sedaj, ko je zadržimo manj kot 1 %, cilj pa bi moral biti vsaj nekaj % letnih količin vode. Zato potrebujemo velike hranilnike vode, kar so lahko bodisi naravni zadrževalniki (tla) bodisi grajeni objekti. »Zadrževanje vode je pomemben del sodobne politike do voda, saj s tem krepiamo ekosistemske storitve, proizvodnjo hrane in obnovljive vire energije, vendar voda še nima prav ekonomske cene,« je dejal. Dr. **Nataša Smolar Žvanut** z Direkcije RS za vodo je predstavila večnamensko rabo zadrževalnikov v Sloveniji, pri čemer je izpostavila tudi primer spodnje Save, kjer zadrževalniki voda služijo prvenstveno za proizvodnjo hidroenergije, pa tudi za ribištvo, namakanje, plovbo na motorni pogon ... Pri tem si morajo vsi uporabniki deliti pravice, odgovornost, tveganje in stroške, upoštevati je treba ekonomsko upravičenost in varovanje okolja. Prof. dr. **Lučka Kajfež Bogataj** z Biotehniške fakultete UL je poudarila, da na podlagi segrevanja ozračja posledično raste tudi temperatura površinskih voda, več je izhlapevanja in vodne pare, zato lahko v prihodnosti pričakujemo več dežja. Več padavin bo pozimi, manj poleti, manj bo rahlega dežja in več obilnih padavin, zato se bo povečala poplavna ogroženost. Prof. dr. **Miran Veselič**, upokojeni profesor

Naravoslovnotehniške fakultete UL, je opozoril na premajhno izkoriščenost podzemnih voda, tudi za namakanje, na drugi strani pa na možnost dopolnitve virov pitne vode z zajezitvami površinskih vodotokov in zadrževalniki vode.

Posavci v razpravi

V razpravi je sodelovalo tudi nekaj udeležencev posveta iz Posavja. **Boštjan Pišotek** iz HESS je dejal, da je možnost zadrževanja vode za Slovenijo privilegij, na pomisleke glede podtalnice pa je odgovoril, da jo projekt HE stabilizira, kar ugodno vpliva na kmetijstvo in pitno vodo. Kritičen je bil do dejstva, da je hidroenergija izpadla iz Nacionalnega energetskega programa. Brežiški Molan **Ivan Molan** je pojasnil, da je v preteklosti Sava mnogokrat poplavljala, zato s(m)o se v

Posavju odločili za gradnjo HE kot večnamenskega projekta. Nujno je dokončati verigo z izgradnjo HE Mokrice, saj le to zagotavlja popolno poplavno varnost, z zaustavitvijo projekta pa se negira stroka, ki je bila močno vključena v njegovo pripravo. Na razpravo predstavnice Zavoda za ribištvo **Maše Čarf**, ki je menila, da bi bilo treba predstaviti tudi negativne učinke velikih pregrad, zlasti na ribji svet, se je odzval mag. **Andrej Vizjak** iz HESS. Kot je poudaril, imamo Slovenci veliko izkušenj s pregradami na različnih rekah, zato ne razume, »od kod taka bojazen, da bo poslej, ko gradimo večnamenske projekte, apokalipsa.« Vsak poseg v prostor ima pozitivne in negativne posledice, je dejal, zato je treba vedno pretehtati med njimi in se smotno odločiti. »Ko govorimo o vplivih, imejmo v mislih zagotavljanje električne energije za nas in za naše zanamce,« je zaključil.

Peter Pavlovič

Polno dvorano Državnega sveta je uvodoma nagovoril državni svetnik iz Posavja Srečko Ocvirk.

Poklici prihodnosti – večine niti še ne poznamo

POSAVJE – Pred bližajočimi se informativnimi dnevi (14. in 15. februarja) smo se pozanimali, kateri poklici so najbolj iskani danes in kateri bodo perspektivni v prihodnosti, ko bodo v ospredju umetna inteligenca, avtomatizirani in robotizirani procesi, interdisciplinarnost ter vedno nove prilagoditve, znanja, kompetence in veščine. Večine poklicev, ki bodo čez nekaj desetletij aktualni, danes sploh še ne poznamo.

Za tiste, ki se odločajo o nadaljnjem šolanju, je še posebej aktualno vprašanje razvoja potreb po poklicih in s tem tudi poklicev prihodnosti. Na Zavodu za zaposlovanje, Območni službi Sevnica, so jeseni 2019 na podlagi izvedene ankete (Napovednik zaposlovanja), v kateri je sodelovalo 79 podjetij s tega območja, za prvo polovico leta 2020 ugotovili, da bo največ povpraševanja po naslednjih poklicih: orodjar, zidar, betoner, delavec za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, kuhar, varilec, gradbinec, natak, farmaceut, inženir elektronike, komercialni zastopnik za prodajo, bolničar, negovalec v zavodih itd. Raziskava Poklicni barometer je pokazala, da je primanjkljaj (potrebe delodajalcev bodo presegle ponudbo na trgu dela) znotraj OS Sevnica za leto 2020 napovedan za poklice, ki sodijo v širša področja zdravstva (zdravniški specialisti splošne medicine, strokovnjaki za zdravstveno nego, fizioterapevti itd.), **gradbeništva** (zidarji, gradbeni nadzorniki, tesarji, krovci, inženirji **gradbeništva** itd.), gostinstva in turizma (glavni kuharji in kuharji, natak, strežniki in gospodinjinski pomočniki v uradih, hotelih, hotelski receptorji itd.), prevoznitstva (vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev), kovinarstva (varilci, inženirji strojništva, orodjarji, strugarji itd.), pa tudi za druge poklice (mesarji, peki, slaščičarji, različni monterji in mehaniki, elektroinstalaterji, kamnoseki, dimnikarji itd.), razlaga direktorica ZRSZ OS Sevnica **Saša Mohorko**. »Ti poklici so tisti, ki so bodisi trenutno najbolj iskani s strani delodajalcev bodisi bodo najbolj iskani v bližnji prihodnosti. Kaj se bo na trgu dela dogajalo v Sloveniji na daljši rok, žal z gotovostjo ne moremo napovedati, saj je poklice prihodnosti za več desetletij naprej praktično nemogoče napovedati. Velja namreč, da danes večine poklicev, ki bodo v priho-

dnosti najbolj aktualni, niti še ne poznamo,« pojasnjuje Mohorkova.

Mladi naj razvijajo radovednost

Kljub temu so si strokovnjaki enotni glede trenutnih trendov v družbi, ki bodo v bodoče najbolj vplivali na razvoj, zaton in nastanek novih poklicev. Mohorkova navaja nekatere omenjene trende in njihove značilnosti: globalizacija in povečana mobilnost spreminjata načine dela v neklasične oblike zaposlitve, razvija se oblika dela v timih, ki se fizično skoraj ne srečajo, platforme postajajo mesta za iskanje dela in najemanje delovne sile; staranje prebivalstva in dolgoživost družbe bosta zahtevali več oseb s poklici za širšo zdravstveno in socialno oskrbo starejših, tudi na domu; obvladovanje dela z računalnikom je nuja in nič več privilegij za opravljanje zgolj nekaterih poklicev, znanja na področju IKT postajajo nujna; avtomatizacija in robotizacija spreminjata procese dela, kar vpliva na zmanjšanje delovnih mest, kjer se opravljajo rutinska dela; razvoj zelene ekonomije in potreb po varstvu okolja govori v prid t. i. zelenih poklicev, ki so povezani z varstvom narave, zmanjševanjem odpadkov, zmanjšanjem emisij toplovdornih plinov, varovanjem ekosistemov, prilagajanjem na klimatske spremembe itd.; v bodoče se bodo krepili poklici, ki bodo sooblikovali prosti čas posameznika (šport, zdravje, druženje itd.) ali njegove prehranjevalne navade (npr. zdrav življenjski slog). Mohorkova še pravi, da bodo spremembe od oseb na trgu dela zahtevale vedno nove prilagoditve, znanja, kompetence, veščine. »Zaradi vsega tega je pomembno, da mladi razvijajo radovednost, se ukvarjajo z različnimi stvarmi, se preizkušajo in raziskujejo možnosti, so pri tem vztrajni in pogumni ter kreativni, razvijajo domišljijo in ideje prelivajo v realnost.

S tem krepijo sodelovalnost, prilagodljivost, samostojno učenje, veselje do spoznavanja novega in odgovornost,« pojasnjuje in mladim priporoča, naj izkoristijo možnosti sodelovanja pri raznih šolskih projektih, pridobivanja novih znanj in veščin na različnih področjih znotraj obšolskih dejavnosti, preko svojega delovanja v prostočasnih aktivnostih, pri prostovoljstvu, delu v društvih, doma v družinskih podjetjih in z opravljanjem šolske prakse oz. študentskega dela v delovnih okoljih pri delodajalcih.

Še naprej prizadevanja za vajeništvo

»Znanje je ključnega pomena za sleherni podjetje,« pravi **Darko Gorišek**, direktor GZS Posavske gospodarske zbornice, »saj je znanje temelj konkurenčne prednosti na današnjem globalnem trgu. Brez stalnega nadgrajevanja znanja zaposlenih pa podjetja v današnjem času, ko že prevladujejo avtomatizacija, robotizacija, digitalizacija in umetna inteligenca, ne morejo obstati na dolgi rok.« Kot dodaja Gorišek, se v zadnjem času vse bolj izpostavlja vrednost intelektualnega kapitala podjetja, pri čemer ima vodilno vlogo t. i. človeški kapital. Za konkurenčno prednost je pomembno biti drugačen, izvirin in inovativen, kar se v podjetjih odraža v nenehnem prilagajanju na nove razmere z novimi izdelki in storitvami. Na GZS si zato prizadevajo za dualno izobraževanje na vseh ravneh, tudi na ravni fakultetnega izobraževanja. Kot vzorčen primer Gorišek navaja pridobivanje znanja s prakso, ko dijaki, ki osnovna znanja pridobivajo v srednji šoli, lahko ta takoj nadgradijo v realnem okolju, ki je že steklo v Posavju. Tako je v letošnjem šolskem letu na ŠC Krško-Sevnica vpisana že druga generacija srednješolcev za poklic strojni mehanik po va-

jeniškem sistemu. Prizadevali si bodo, da bi v prihodnje po enakem vajeniškem sistemu steklo izobraževanje še za poklice mizar, orodjar in električar. Poleg navedenega pa gospodarske zbornice, vključno s posavsko, dajejo vse večji pomen prenosu znanja oz. mentorstvu, ko izkušeni zaposleni na mlajše zaposlene prenašajo svoja znanja in izkušnje: »Na naši zbornici smo v ta namen za potrebe posavskega gospodarstva izobrazili številne mentorje, ki imajo ključno vlogo pri vključevanju na novo zaposlenih v njihova podjetja. Zadnje čase pa mentorstvo nadgrajujemo še s t. i. obratnim mentorstvom, ko mlajši zaposleni prenašajo svoja znanja na starejše zaposlene. Na ta način dobi veljavo timsko delo in prevzemanje odgovornosti za reševanje problema.«

Katerih poklicev si želijo v Posavju?

Z namenom zmanjšati kadrovska nesorazmerja na trgu dela ter povečati medsebojno sodelovanje izobraževalnih in ostalih ustanov ter delodajalcev so na GZS Posavski zbornici v sklopu projekta Podjetna 9ka v 80 pravnih subjektih na območju Posavja izvedli tudi anketo o zaželenih in okvirno potrebnih poklicnih profilih v prihodnjem desetletju. Podjetja in samostojni podjetniki so pri tem izkazali največ interesa za poklice: strojni mehanik, orodjar, ključavničar, varilec, avtomehanik, električar, strojni tehnik, CNC programer/operator, tapetnik, barvar/pletilec, socialni oskrbovanec, poslovodja, prodajalec, skladiščnik, nutricionist, med drugim tudi dimnikar, voznik avtobusa, vrtnar-cvetličar, administrator, kletar ipd., pa tudi za magistre in inženirje strojništva ter elektrotehnik (energetik, elektronika), mehatronike, ekonomske tehnike, komercialiste, gostinske profile, pa tudi poklice, kot so veterinar, zdravnik specialist, zobozdravnik, mag. la-

boratorijske biomedicine, medicinska sestra, zobozdravstveni asistent, fizioterapevt, dipl. kozmetičarka, grafični in okoljski inženir, inženir arhitekture, varnosti, tekstilij, mehatronike, oblikovanja, kmetijstva, radiologije idr.

Na kariernih sejmih tudi že novi poklici

Priložnost, da se mladi soočijo s potencialnimi delodajalci, so karierni sejmji v organizaciji največjega zaposlitvenega portala MojeDelo.com, na katerih se pojavljajo različni delodajalci, ki iščejo raznolike profile, predvsem pa zaposlene z željo po delu ter težnjo po povezovalju znanj z različnih področij, sposobnosti dela v ekipah in z različnimi profili ter vseživljenjskem učenju. Delodajalci si želijo spoznati kandidate s področij, kjer je največje pomanjkanje, hkrati pa so odprti tudi za vse ostale perspektivne iskalce. Pred leti so se na kariernih sejmih že pojavljali profili, ki so predstavljali nov poklic ali novo kombinacijo znanj (npr. profil geomatika – poznavalca geografskega sistema, ki obvlada informatiko). Na portalu še pravijo, da se poleg visokotehnoloških znanj veliko prostora odpira na področju storitvenih poklicev in tistih, ki so povezani z mehkiimi veščinami, emocionalno inteligenco. »Področja, ki se pogosto omenjajo kot tista, kjer bomo potrebovali veliko dobrega kadra v bližnji prihodnosti, so biotehnologija, ekologija in skrb za okolje, oskrba s hrano, geoinženiring, umetna inteligenca in robotizacija, informacijske tehnologije, gerontologija, ravnanje z odpadki, biomedicina, podatkovno rudarjenje in še in še. Napovedi pa hkrati pravijo še, da bo

veliko potrebe po ljudeh z znanji upravljanja delovnih procesov, motivacije in optimizacije dela, dobrimi komunikacijskimi in prodajnimi veščinami, produktim upravljanjem, vodenjem. Področje storitvenih poklicev bo prineslo potrebe po novih znanjih, kot so spremljevalci starejših, svetovalci za spletno nakupovanje oblačil, svetovalci za pametne domove, upravljavci osebnega finančnega wellnesa, svetovalci za vseživljenjsko učenje ipd.,« so še zapisali.

Pomen industrijske revolucije 4.0 za delovna mesta

Želeli smo tudi izvedeti, kako na poklice prihodnosti in z njo povezano tematiko gledajo v posavskih izobraževalnih središčih. Kot poudarja direktorica ŠC Krško-Sevnica **Erna Župan Pirkovič**, bo po nekaterih raziskavah v prihodnosti, ko se bodo zaposlovali današnji učenci, več kot 60 % delovnih mest s poklici, ki danes še ne obstajajo. »Industrijska revolucija 4.0 prinaša razvoj umetne inteligence, pametnih sistemov z internetom stvari, storitvami v oblaku in velikimi bazami podatkov. Delovna mesta se bodo opremila s tehnološkimi izboljšavami, procesi bodo avtomatizirani, veliko operacij bodo opravili roboti,« pojasnjuje in dodaja, da vse to pomeni, da bodo tudi v bodoče potrebna znanja s področja tehnike – računalništva, strojništva in elektrotehnike. »Za vsa ta področja izobražujemo tudi v različnih programih in na različnih nivojih na ŠC Krško-Sevnica. Verjamem, da so naši dijaki dobro opremljeni tudi z znanji za bodoče za-

poslitve, s poklici prihodnosti se spoznavajo pri posameznih strokovnih predmetih, na šoli smo jim ponudili prostor z opremo za uresničevanje njihovih idej, poleg bogato opremljenega laboratorija za fiziko je na voljo tudi odprti laboratorij FabLab,« je opisala. Župan Pirkovičeva izpostavlja tudi interdisciplinarnost, ki bo posebnost skoraj na vseh delovnih mestih. »Če v prihodnosti napovedujejo 3D tiskanje posameznih delov, tudi teles in organov, bo to timsko delo več strokovnjakov s področja strojništva, računalništva, elektrotehnike, medicine ...« Vseživljenjsko učenje pa tudi menjava več delovnih mest v svoji karieri je nekaj, čemur se bodoče generacije ne bodo mogle izogniti. Delovna mesta bodo zahtevala več prilagodljivosti, še napoveduje direktorica ŠC Krško-Sevnica.

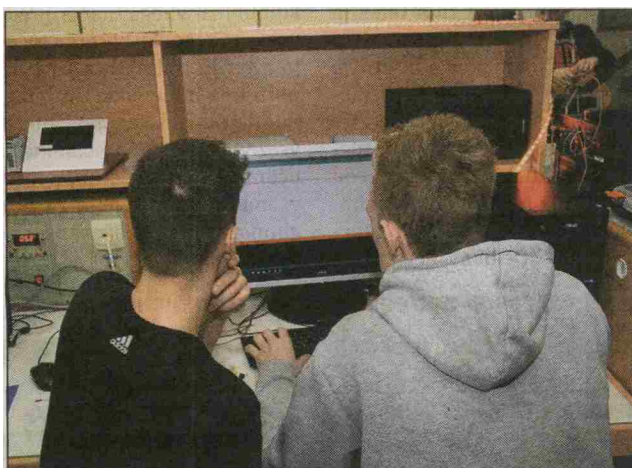
Ravnatelj Gimnazije Brežice **Uroš Škof** pravi, da gimnazijcem omogočajo predstavitev perspektivnih poklicev z udeležbo na sejmju Informativa, sodelujejo v projektu Inženirke in inženirji bomo!, predvsem dijake tretjih in četrtih letnikov karierno usmerjajo v okviru razrednih ur. Dijaki izražajo želje po tovrstnih poklicih, kar ugotavljajo v projektih Inovativna pedagogika 1:1 in Podjetnost v gimnazijah, kjer poleg vseh ostalih znanj in kompetenc načrtno razvijajo digitalno kompetenco in kompetenco podjetnosti. »Gimnazijsko izobraževanje nudi najboljše izhodišče za študij, nadaljnjo izobraževalno pot in tudi za prihodnjo poklicno pot, saj v 21. stoletju ne bomo imeli več samo tradicionalnih poklicev, ampak številne poklice, ki se bodo šele razvili in se čez

noč spreminjali, potrebovali bomo še več povezljivega in komunikativnega znanja, predvsem takega, ki bo omogočalo interdisciplinarnost, nujno potrebne bodo sodelovalnost, multikulturnost in sposobnost vseživljenjskega samostojnega učenja. Vse navedeno pa med vsemi programi najbolj razvija gimnazijsko izobraževanje,« je še dejal Škof.

Po besedah svetovalne delavke **Alenke Pečnik Kranjec** z Ekonomske in trgovske šole Brežice so poklici prihodnosti zelo odvisni od tega, kako razmišljamo o naši osebni prihodnosti, prihodnosti družbe nasploh in prihodnosti planeta Zemlja. V neposredni prihodnosti se bodo zagotovo pokazale tudi večje potrebe po poklicih v javni upravi, saj zaradi naravne menjave generacij in prepovedi zaposlovanja, ki je bila v veljavi kar nekaj let, prihaja do generacijske vrzeli, pove Pečnik Kranjčeva, ki priznava, da je promovirati poklice prihodnosti zelo nevhvalno opravilo, in pri tem kot primer navaja poklic java programerja, ki pred desetletjem ali več sploh ni obstajal in ga tudi nihče ni potreboval. Mladi po njenem potrebujejo trdno temeljno znanje iz splošne in strokovne izobrazbe ter razviti t. i. mehke veščine, kot je sposobnost hitrega prilagajanja, sodelovanja v delovni skupini, izmenjave mnenj, uporabe IK tehnologije, zavedanja lastne vrednosti ... »To je tisto najpomembnejše, kar ponujamo našim dijakom. Zagotavljamo jim podjetnost, da si upajo sami poiskati delo in si zagotoviti uspešno eksistenco,« je še povedala.

**Rok Retelj,
Bojana Mavsar**

Na spletu lahko zasledimo seznane poklicev, ki naj bi bili v prihodnosti zelo aktualni: sprehajalec ljudi, upravlja-vec drona, skrbnik youtube vsebine, inženir brezpilotne-ga avta, blogger, čokoladar, preizkuševalec čokolade, piva, vodnih toboganov in žvečilnih gumijev, lego profesor, pro-fesionalni spanec idr. Poklici, kot so npr. digitalni arhe-olog, odvetnik za virtualno lastnino, podatkovni rudar, vertikalni kmetovalec, specialist za odvajanje odvisnosti od tehnologije, specialist za nevromarketing, spremljeva-lec ljubljencev na evtanazijo in organizator privatnega življenja, pri nas dejansko že obstajajo in bi znali imeti v prihodnosti veliko povpraševanja. Včasih si nihče ni niti predstavljal, da bi lahko bil spletni vplivnež (angl. influ-encer) poklic, a danes je mogoče zaslužiti denar z 'všečki' pod objavami fotografij.

Znanja na področju informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) postajajo nujna (foto: P. P.).

Po nekaterih raziskavah bo v prihodnosti, ko se bodo zaposlovali današnji učenci, več kot 60 % delovnih mest s poklici, ki danes še ne obstajajo.

Iztok Polanič

»V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec«

S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega gradbeništva

Iztok Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v Sloveniji. Pomgrad tudi v tem letu s partnerji sodeluje pri pomembnih infrastrukturnih projektih, med drugim pri nadgradnji železniške proge na odseku Pesnica–Šentilj, kar je največji projekt v zgodovini družbe, vreden več kot 100 milijonov evrov. Prav tako sodelujejo pri projektu širitve Splošne bolnišnice Celje, spomladi letos bodo dokončali gradnjo študentskega kampusa v Osijeku. V leto 2020 vstopajo dobro zasedeni, prav tako je po Polaničevih besedah že zapolnjen dober del knjige naročil za leto 2021. Pred kratkim so s Stanovanjskim skladom podpisali pogodbo o gradnji 212 stanovanj v soseski Pod Pekrsko gorco v Mariboru.

Dokončali ste projekt gradnje kompleksa s 94 stanovanji na Švedskem. Kaj taka referenca pomeni za nadaljnje nastope družbe na tujih trgih?

»Projekt na Švedskem je deviacija od naših siceršnjih projektov, saj je bil na odročni lokaciji. Z njim smo želeli ugotoviti, ali smo to sposobni delati. Pokazalo se je, da imamo kompetentne ljudi in dovolj znanja, tako smo ga skupaj s pomurskimi podizvajalci uspešno izvedli. Novih projektov na Švedskem trenutno ne načrtujemo, razlog je bistveno slabše razmerje med evrom in švedsko krono, ki ni več v našo korist. Zato tuja podjetja tam niso več tako konkurenčna, kot so bila takrat. Smo si pa tam ustvarili ime in ob spremenjenih razmerah bomo v prihodnosti rade volje sodelovali še v kakšnem projektu, če bo priložnost. Projekt visoke gradnje trenutno v tujini izvajamo edino na Hrvaškem, kjer imamo tudi dve družbi.«

Ob lanskim podelitvi nagrad za pomursko podjetje leta ste bili precej kritični do odnosa države do gradbeništva. Kje vidite največje težave?

»Gradbeništvo v Sloveniji je v zadnjih štirih letih v povprečju ustvarilo 4,7 odstotka BDP, v letošnjem in prihodnjem letu bo ta delež okoli 5,7 odstotka. Na primer turizem, o katerem veliko govorimo in v katerega ve-

liko vlagamo, ustvarja samo dva odstotka BDP. Leta 2018 smo v celotnem slovenskem gradbeništvu zaposlovali 67 tisoč ljudi, v boljših letih pa skoraj 92 tisoč ljudi. Zaposlujeemo skoraj dvakrat več ljudi kot turistična panoga, s katero se vsi ukvarjajo, kar je sicer prav, da me ne bi kdo narobe razumel, ampak z nami se na drugi strani ne ukvarja nihče. Nihče ne pripravlja strategije razvoja slovenskega gradbeništva, s katero bi odgovorili na vprašanje, kje so naše priložnosti. To strategijo mora napisati država, mi je sami sebi ne moremo, ker to ne bi bilo korektno. Če bi od države dobili smernice, kako sama vidi gradbeništvo, bi se temu lahko ustrezno prilagodili. Gradbeništvo je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo in se z njo ukvarjajo, saj vedo, da ima številne multiplikativne učinke. Prav bi bilo, da nas tudi doma tako obravnavajo.«

Kaj konkretno pričakujete od te strategije?

»Težav v gradbeništvu je ogromno. Prva je javno naročanje. To sicer ureja korekten zakon, ki določa način delovanja, po katerem posluje celotna Evropska unija, težava je v njegovem izvajanju. V zakonu je napisano, da mora obveljati ekonomsko najugodnejša ponudba, kar pomeni, da naj bi poleg cene preverjali tudi druge kriterije, kot so število zaposlenih in količina strojne mehanizacije, način izvedbe, izpolnjevanje terminskih rokov in tako naprej. Ampak javni naročnik je pri nas doslej vedno zagovarjal stališče, da je cena edini pomemben kriterij. Tuja in lokalna podjetja želijo dobiti reference, zato postavljajo dampinške cene, da pridejo do poslov.

Potem je tu vprašanje delitve odgovornosti. V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec, a pri gradnji sta poleg izvajalca še naročnik in projektant. Izvajalec naredi samo tisto, kar mu naroči. Tudi če opozarjamo na napake, še ne pomeni, da nas upoštevajo.

Želimo si tudi večje aktivnosti inšpekcijskih služb. Inšpektorjev je premalo glede na to, kar se dogaja na področju gradbeništva in delovnopravne zakonodaje. Inšpektorji največkrat nadzorujejo večja podjetja, ne ukvarjajo pa se z manjšimi izvajalci in z de-

lom na črno, ki ga je v Sloveniji veliko. Bodimo iskreni, skoraj vedno, ko neki zasebnik pride delat k naročniku, ga vpraša, ali hoče, da mu za delo izstavi račun, ali ne. Večina ljudi seveda želi delo brez računa, saj je to zanje ugodneje.

V Avstriji moraš narediti mojstrski izpit, ki ga podeljuje pristojna zbornica, če želiš delovati v gradbenem sektorju. Tega pri nas ni, vsakdo lahko odpre gradbeno podjetje in brez težav pride do posojila za nakup gradbene mehanizacije. To tako ne more biti.

Podpisniki gradbene kolektivne pogodbe smo zgolj velika podjetja, zato ta v Sloveniji nima splošne veljave. Lahko povem primer iz Švedske. Nismo bili podpisniki njihove kolektivne pogodbe, a nas je njihov sindikat prisilil, da smo jo podpisali, saj sta bila sindikat in inšpekcijska služba povezana, nam pa so začeli odrejati inšpekcijske nadzore. Pa smo izplačevali višje plače, kot jih predpisuje njihova kolektivna pogodba. Pri nas te zavesti ni in tu delamo veliko napako.

Treba je urediti tudi področje mineralnih surovin. Do leta 2021 bo poteklo 140 koncesij za pridobivanje mineralnih surovin, če te ne bodo podaljšane, v Sloveniji ne bo več na voljo osnovnega materiala za proizvodnjo asfalta in betona. Službe, ki se s tem ukvarjajo, so podhranjene ali nimajo interesa, da bi zadevo pravočasno rešile.

Vsi se pogovarjamo o digitalizaciji gradbeništva, a najprej moramo imeti urejene temelje hiše. To pomeni tudi to, da moramo standardizirati popise del. Danes lahko popise del v predračunih vsak popisovalec zapiše po svoje, tako pride do izigravanja.

Skratka, potrebujemo direktorat za gradbeništvo, ki bi bil naš sogovornik za vse omenjene težave. Omenili ste tudi, da bi bile plače višje, če ne bi manjša podjetja poslovala na črno.

»Govoril sem o statističnih plačah, saj nekatera mikro in majhna gradbena podjetja izplačujejo minimalne plače, nekaj pa dajo delavcem v gotovini. Zato so plače v slovenskem gradbeništvu bistveno višje, kot kaže statistika. V letu 2018 je bila povprečna plača v

gradbeništvu 1348 evrov bruto.«

Gradbena podjetja v Sloveniji, tudi vaše, so pogosto tarča očitkov zaradi najemanja agencijskih delavcev, zato naj bi podatki o višini plač prikazovali izkrivljeno sliko.

»Vse delavce, ki jih najemamo na ta način, najemamo pri renomiranih agencijah z ustreznim dovoljenjem. Te delavce plačujemo v skladu z zakonom, ki pravi, da mora biti agencijski delavec plačan enako kot delavec, ki je pri nas zaposlen. S temi očitki se ne morem strinjati.«

Je danes zaradi odhoda številnih Pomurcev na delo v Avstrijo težko najti domače gradbené delavce?

»Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljeni delati v **gradbeništvu**, kot pred desetimi ali petnajstimi leti. S tem se srečujejo tudi v drugih panogah, povsod tam, kjer gre za delo v težjih razmerah. Teh odhodov je bilo v preteklosti več, saj tudi Avstrija ni obljubljena dežela, kar nekaj naših delavcev se je od tam že vrnilo k nam. Se pa strinjam z oceno, da smo zaradi bližine Avstrije bistveno bolj podvrženi tem težavam kot neko podjetje v osrednji Sloveniji ali naš konkurent iz Novega mesta, ki lahko zaposluje hrvaške delavce.«

Marsikoga je presenetilo, da se niste prijavi na razpis za gradnjo drugega tira. Zakaj ste se tako odločili?

»Ne drži, da se nismo prijavi. Nismo pa v nobenem konzorciju kot partner, temveč nastopamo kot podizvajalec. Razlog je preprost – tveganja, povezana s tem projektom, so prevelika in ne vem, ali bodo ustrezno ovrednotena v končni ceni. Tega se večina gradbincev premalo zaveda.«

V katerem konzorciju sodelujete?

»V konzorciju s Kolektorjem.«

V zadnjih desetih letih je prišlo do precejšnjih sprememb pri igralcih na slovenskem gradbenem trgu. Nekateri so propadli, drugi so se okrepili. Je danes ta trg konsolidiran? Vidimo, da s Kolektorjem sodelujete pri več projektih. Je v prihodnosti predvideno še tesnejše sodelovanje z njimi?

»Vsi slovenski gradbinci sodelujemo pri različnih projektih. Včasih sami nimamo dovolj resursov, drugič morda nimamo potrebnih referenc, zato bodo takšna sodelovanja vedno prisotna. To je običajna praksa tudi v tujini, ko recimo v Avstriji sodelujeta Strabag in Porr, ki sta tam med največjimi igralci. Samo pri nas iz tega delamo velike zgodbe in govorimo o nečednih poslih. Slovenski gradbeni trg se bo še moral konsolidirati, vprašanje je, kdaj in po kakšni ceni. Problem našega trga je tudi veliko število inženirskih podjetij, kar je posledica propada velikega števila gradbincev. Ne glede na to, koliko gradbincev bi se potencialno lahko združilo, morajo tekmovati z majhnimi gradbenimi podjetji, ki jih najamejo inženiring podjetja, tako pa je težko poslovati.«

Zakaj na avstrijskih razpisih zmagujejo avstrijska gradbena podjetja?

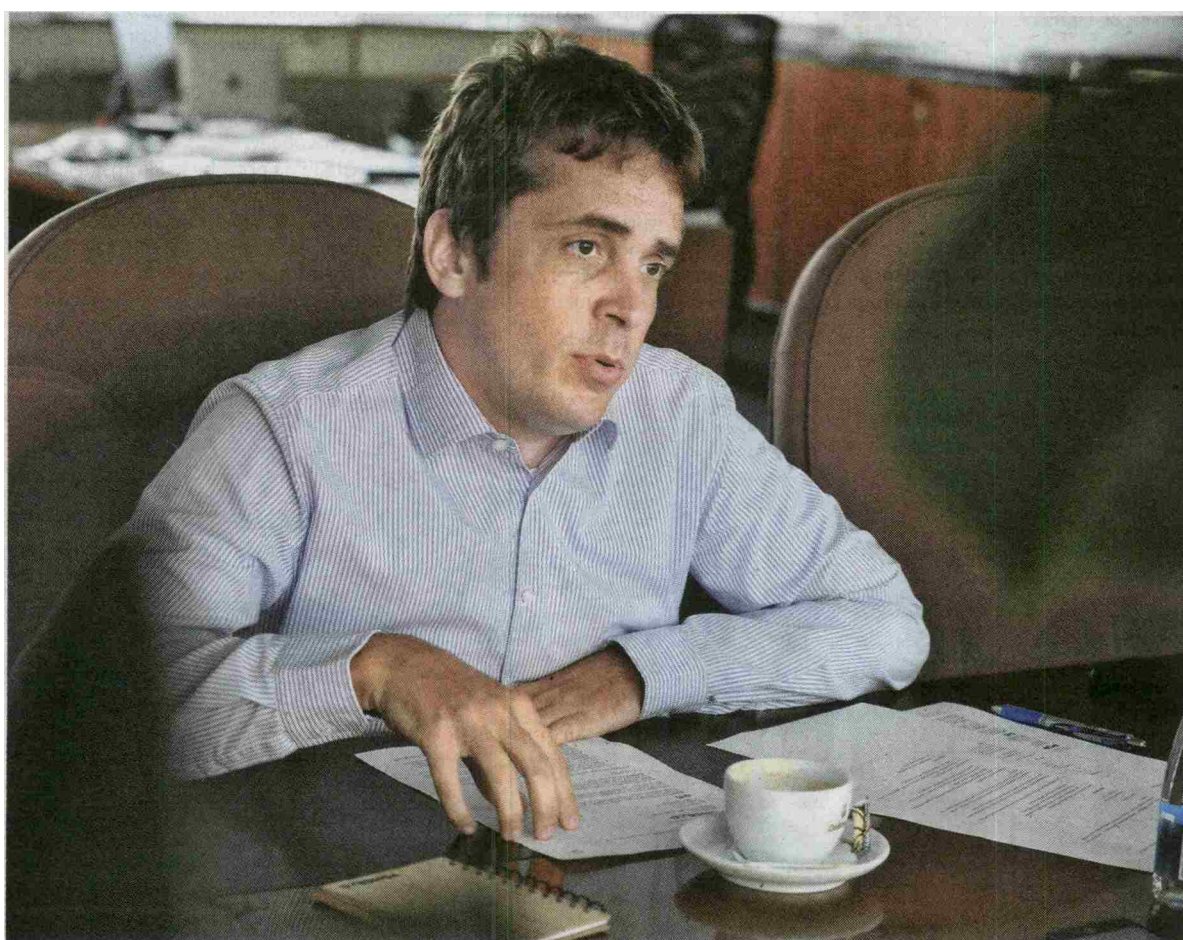
»Zato, ker znajo tehnične pogoje na razpisih zapisati tako, da jih lahko izpolnjujejo samo avstrijska podjetja. V Sloveniji smo bili tudi na drugih področjih vedno bolj papeški od papeža. Nikoli se ne vprašamo, kaj posamezni evropski predpisi pomenijo za naše gospodarstvo, to pa je prvo, kar storijo v tujini, preden sprejmejo neke sugestije Evropske unije. Nato sprejmejo zakone, ki zadostijo kriterijem EU in hkrati ščitijo domače gospodarstvo. V Avstriji znajo to narediti in zagovarjati. Tudi če morajo čez čas zaradi tega plačati kazen, je ta manjša, kot bi bila škoda, če bi posel oddali tujcem. V Avstriji so tuji gradbinci zaželeni, a le kot

podizvajalci avstrijskih podjetij. Tam ne boste videli, da bi avtocesto obnavljal Pomgrad, mi bomo sicer morda tam prisotni kot podizvajalci, a naših napisov ne bo. To je posel, ki ga bo dobil Strabag ali kateri drugi večji gradbinec, saj ščitijo domače gospodarstvo.«

Timotej Milanov

»Gradbeništvu je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo in se z njo ukvarjajo, saj vedo, da ima številne multiplikativne učinke. Prav bi bilo, da nas tudi doma tako obravnavajo.«

»Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljeni delati v **gradbeništvu, kot pred desetimi ali petnajstimi leti. S tem se srečujejo tudi v drugih panogah, povsod tam, kjer gre za delo v težjih razmerah.«**

Iztok Polanič: »V Avstriji moraš narediti mojstrski izpit, ki ga podeljuje pristojna zbornica, če želiš delovati v gradbenem sektorju. Tega pri nas ni, vsakdo lahko odpre gradbeno podjetje in brez težav pride do posojila za nakup gradbene mehanizacije. To tako ne more biti.« FOTO NATASA JUHNOV

Kmetijsko zemljišče 250, zazidljivo 240 €/m²

V četrtek, 13. februarja se bo na prvi letošnji in skupno 9. redni seji sestal izolski občinski svet. Svetniki bodo odločali o komunalnem prispevku za območje Cone mestne industrije, o poslovnem načrtu Komunale in o prodaji nepremičnin. Predlagane razprave o poročilu Nadzornega odbora pa ni na dnevnem redu.

Potem, ko je končno poročilo Nadzornega odbora Občine Izola, v zvezi z dvomilijonskim odškodninskim zahtevkom R Mercuri, postalo javno, je sledila vrsta vprašanj, odgovorov, pojasnil in celo groženj z odškodninskimi zahtevki.

Pobuda ni sprejeta?

Da bi omogočili resno in odgovorno razpravo o končnem poročilu Nadzornega odbora in njegovih predlogih, so svetniške skupine **Levica, Izola prihodnosti in Izolani** pripravile predlog za dopolnitev dnevnega reda prve letošnje seje z razpravo o poročilu Nadzornega odbora. Iz predloga dnevnega reda za sejo, ki bo 13. februarja je moč razbrati, da župan in pripravljavci seje tega **predloga niso upoštevali**. Verjetno bodo predlagatelji poskušali še enkrat na sami seji a imajo možnosti za uspeh bolj malo, saj v nekaterih koalicijskih strankah pravijo, da gre zgolj za nabiranje političnih točk, pa čeprav je **Nadzorni odbor soglasno sprejel končno poročilo**, ki govori o tem, kdo je kaj zakrivil pri plačilu dvomilijonske odškodnine.

Država in Evropa za nižji komunalni prispevek?

Na dnevnem redu seje je sicer kot prva vsebinska točka Odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje **Cone mestne industrije (za Mehanom)**. V obrazložitvi je zapisano, da je gradnja komunalne opreme financirana iz komunalnega prispevka, proračunskih sredstev občine in drugih virov in zato so skupni stroški opremljanja tega območja s komunalno opremo **zmanjšani prav zaradi drugih virov financiranja - in sicer v višini 266.024,35 EUR (iz namenskih sredstev proračuna RS) ter 620.723,47 EUR (namenska sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj)**. Skupaj so tako skupni stroški opremljanja **zmanjšani za 886.747,82 EUR**.

Na prvi pogled se zdi, da je Občina Izola s tem dobila možnost znižanja komunalnega prispevka, ki bi bil bolj vabljen za potencialne investitorje, ki bi svojo dejavnost preselili v to industrijsko cono. Vendar v občini trdijo, da znižanje ni mogoče. HKrati lahko preberemo, da je, na primer, Občinski svet občine Lendava z odlokom znižal višino komunalnega prispevka, saj na tak način želi Občina povečati konkurenčnost okolja in povečati investicijsko dejavnost v občini. Komunalni prispevek se bo tako zmanjšal za približno 25 %.

Komunala po novem

Občinski svetniki bodo sicer sprejemali poslovni načrt izolske Komunale, ob tem pa tudi spremenjen **Pravilnik o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov**. V Pravilniku so spremenjeni vsega trije členi, ki pa so za plačilo položnic storitev odvoza odpadkov, tudi najpomembnejši. Z njimi se namreč določa način obračunavanja odpadkov, ki je sicer že v rabi. V 24. členu pravilnika, ki govori o obračunavanju te storitve za gospodinjstva oziroma stanovanja je najprej zapisano, da se **pri obračunu ravnanja s komunalnimi odpadki upošteva število oseb in površina stanovanjske enote ter frekvenca odvoza**. Pri površini se upošteva uporabna površina stanovanjske enote in dodatno zaprti prostori, kot na primer klet, zaprti balkon, loža, garaža in drugi zaprti prostor, ki pripada stanovanjski enoti. Podatke posreduje uporabnik, če tega ne stori pa se lahko uporabi podatke iz javnih evidenc.

Pri klasičnih komunalnih odpadkih se za vsako stanovanjsko enoto določi takoimenovani **volumen**, ki je sestavljen iz **fiksne prostornine zabojnika 60 l in variabilnega dela (dodatnih 20 l na osebo)**. Pri biorazgradljivih odpadkih pa fiksni del predstavlja **prostornina zabojnika 20 l, variabilni del pa dodatnih 5 l na osebo**.

Najemniki in sobodajalci

Za začasno prijavljene osebe se storitev obračuna tako, da se število oseb doda k odjemnemu mestu stanovanjske enote, v katerem je prijavljena, za objekte, kjer ni prijavljenih oseb oziroma za katere ni znano ali ni možno ugotoviti število oseb (prazno stanovanje), se storitev obračuna po načinu obračuna za stanovanjsko enoto z upoštevanjem ene osebe. Za sobodajalca se storitev obračuna tako, da se določi pavšal, glede na razpoložljivo kapaciteto obrata. Sobodajalca, ki je pravna oseba, obravnavajo kot poslovni subjekt.

Kaj pa kažete?

Za samostojni objekt, ki nima funkcije stanovanjske enote, kot je lopa »kažeta«, vikend, gospodarski objekt in podobno, se do površine 20 m² objekta ne obravnava, v kolikor je lastnik prijavljen v občini Izola, se površini nad 20 m² obračuna 1 dodatno osebo k stanovanjski enoti uporabnika, v kolikor je lastnik iz druge občine ali države, se površino nad 20 m² obravnava kot samostojni objekt in obračun vrši po načinu obračuna za stanovanja.

Iz spremenjenega 25. in 26. člena pravilnika pa le podatka: **Če imate prijavljeno dejavnost v stanovanjski enoti**, na primer društvo, zavod, manjše podjetje ali pisarna, ki ima sedež prijavljen na lokaciji bivanja se storitev ne zaračuna. **Pri prijavi gradnje oziroma adaptacije pa se v primeru, da je objekt nenaseljen oziroma ne izvaja dejavnost, upošteva minimalna prostornina 60 l**. V primeru, da se obnavlja samo del objekta (ostali del pa je v uporabi) se storitev obračuna kot za objekt v uporabi zmanjšano za površino, ki je v adaptaciji. Pa še to: Uporabniku, ki ima nepremičnino v gradnji, ne pripada zabojnik v okviru akcije zbiranja odpadkov.

Kdo kupuje trikotnik?

Med predlaganimi prodajami zemljišč bo na tokratni seji ponovno prodaja **gradbene parcele, ob izolski vpadnici, tik ob krožišču in bencinskem servisu Petrol**. Gre za parcelo v izmeri 1.624 m², ki je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov za **trgoveške, servisne, poslovne, storitvene in skladiščne dejavnosti**. Izklicna cena za javno dražbo znaša 240,00 EUR/m² oz. **389.760,00 EUR**.

Pravni posel prodaje predmetne nepremičnine je že bil potrjen na seji obč. sveta septembra 2019 in sicer na podlagi Letnega načrta

razpolaganja za leto 2019, vendar pravni posel predvidoma ne bo realiziran do marca 2020, zato je, potrebna ponovna potrditev.

Ob tem velja spomniti, da je dobrih sto metrov vzhodnjeje, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, za kmetijsko zemljišče, zahteval 250 Eur za kvadratni meter. Kdo je tukaj nor? **ur**

Kitajci zgradili bolnišnico v 10 dnevih. Slovenski politiki – “To je fuš, pravo gradnjo se zida 30 let”....

6. februar 2020 by Don Marko M

V kitajskem Wuhanu so po zgolj 10ih dnevih gradnje odprli polno opremljeno in povsem delujočo bolnišnico za 1000 bolnikov, s čimer Kitajska nadaljuje s premikanjem rekordnih mejnikov, ki so zadnja leta stalnica te socialistične države, kateri ne zmore več parirati praktično nobena država sveta....

Za mnenje o tem, kako je Kitajska z avtoritarnim mobilizacijskim pristopom od zgoraj navzdol v pičlih 10 dnevih, z uporabo prav vseh virov, premagala birokratske in finančne omejitve za svetovno rekordno izgradnjo iz nič v polno opremljeno takoj delujočo bolnišnico, smo povprašali nekaj slovenskih političnih in gospodarskih strokovnjakov.

Janez Janša, predsednik vlade :

*“To ni v redu, to je fušanje. Resne gradnje se zidajo po 30 let in ko gre za **gradbeništvo** ter napredek se ne sme ovinkariti in paničariti, česar se v Sloveniji dobro zavedamo. Država se ne gradi preko noči, ampak v soju luči in umirjeno, temeljito, kot smo gradili recimo 20.000 kvadratnih metrov pediatrične klinike v Ljubljani za 150 milijonov, brez opreme. Kitajci se morajo še dosti naučiti.*

O tem, da so Kitajci v 10 dnevih zgradili 25.000 kvadratnih metrov bolnišnice z vso opremo za 40 milijonov, katere so vzeli državljanom od ust pa nihče noče govoriti. Kot nekdanji član komunistične partije dobro vem, kako se z izpostavitvijo nekega gradbenega dosežka prikrijejo državljanom pobrani milijoni in kitajska partija bo za to še odgovarjala. Da se potem svetu še hvalijo, kako je socializem produktivnejši in cenejši od turbo kapitalizma, pa je itak levičarska propaganda, kateri nihče ne verjame.”

Alenka Bratušek, bivša ministrica za infrastrukturo :

“Pod mojim vodstvom se kaj takšnega ne bi moglo zgoditi. Da so zgradili bolnišnico v le 10 dnevih nazorno priča, da je šlo za nelojalno konkurenco, sivo ekonomijo, lobistična podkupovanja in korupcijska zaposlovanja “naših” po naročili samega političnega vrha. To je vse zgrajeno na črno, brez dovoljenj, brez razpisov, komunistični kaos. Dokler sem jaz v parlamentu takšni v naši državi ne bodo prosperirali.”

Zdravko Počivalšek, bivši minister za gospodarstvo :

“Kitajci se lahko hvalijo kolikor hočejo, da jim je uspelo v 10ih dnevih zgraditi bolnišnico, a sam

kot strokovjak za gospodarstvo, kot člani moje stranke SMC, ki smo vodili prejšnjo vlado, dobro vemo, da je zgrajena zelo neakovostno in verjetno že štejejo dneve, kdaj se bo zrušila.

*Naj samo dodam, da imamo v SMC velike izkušnje iz **gradbeništva** še iz časa, ko smo vodili prejšnjo vlado in takrat smo, kot dobro veste, zgolj za izdelavo makete 2.tira porabili 1011 dni, pa je bila visoko profesionalno izdelana, iz najbolj kakovostnih materialov, a ji je še vedno zmanjkalo nekaj malenkosti do izpolnitve tradicionalnih slovenskih standardov. Kitajci se populistično hvalijo s porazom, kar je nerazumno.“*

Matej Tonin, predsednik DZ :

“Za nobeno ceno si ne bi dovolil stopiti v to bolnišnico, Kitajci naj si za vzor vzamejo kako to delamo v Sloveniji, ne pa neka polovična kitajska kakovost.“

Aleksandra Pivec, bivša ministrica za kmetijstvo :

“Mi smo vzorčen primer, kako je treba delati tako kot je prav. Umirjeno, počasi, da traja stoletja, da so lahko na svoje delo ponosne tudi generacije za nami. Kot je znano mi vsak kilometer ceste najprej dobro načrtujemo in vse unaprej predvidimo preden začnemo graditi, zato se lahko po naših cestah prav vsak vozi brez sekunde skrbi.“

Dejan Židan, bivši predsednik DZ :

“Kako bo jutri nekdo vstopil v to bolnišnico vedoč, da je bila zgrajena v 5 dnevih ? Kako naj se obnaša ? Naj hodi prestrašeno čakajoč, da mu nekaj pade na glavo ali da se vdrejo tla ?! Nekoč je bila Kitajska resna država, ne vem kaj jim je in zakaj se tako poneumljajo. Vsem nam, ki temeljito gradimo svoje države se posmehujejo s takšnim dejanjem. Nekdo bo moral vložiti tožbo, to ne sme iti kar tako mimo brez kazni.“

Miro Cerar, bivši minister za zunanje zadeve :

“Skrajno neokusno je, da Kitajska promovira neko fušersko gradnjo, katero so dokončali v 7 dnevih, kot nekaj na kar bi morali biti ponosni. To je res skrajno neokusno in žali vse poštene in častne gradbince, ki zelo temeljito in sistematsko pristopajo svojemu delu. Kakšno sporočilo sploh pošiljamo svetu s tem primerom ? Da se lahko vse kar si zamislimo zgodi kar tako ? Da so naši dolgoročni načrti napaka in nič vredni ? To res nima smisla tako učiti mlade, da naj nepremišljeno spuščajo delo iz rok.“

Stojan Petrič, gradbeni baron, lastnik koncerna Kolektor :

“Le 10 dni so porabili ? Je že znano, kateremu Kitajcu lahko vložim pritožbo na postopek izbire izvajalca za gradnjo ?“.....

Sogovorniki so se na koncu medsebojno strinjali, da lahko kitajski oblastniki v bodoče poiščejo pomoč pri slovenskih oblastnikih, da jim pošljejo slovenske strokovnjake, ki bi jih podučili, kako graditi neobremenjeno, lahkotno, da bi gradnje obstale večno.

Don Marko M

08:44

<http://donmarkom.blog/2020/02/06/kitajci-zgradili-...>

3 / 3

[Video] Kako plačilna nedisciplina Jankovića in pajdašev uničuje male podjetnike

četrtek, 06 februar 2020 09:31 Napisal Nova24TV Comments:1 Komentar

foto: arhiv Demokracije

Odhajajoča vlada Marjana Šarca je bila še posebej nenaklonjena podjetnikom, a tudi sicer se nekatere težave v slovenskem podjetniškem okolju vlečejo že dalj časa. Eden takšnih problemov je tudi neplačevanje podizvajalcev, ki je svoj vrhunec doseglo med zadnjo krizo, ko so propadli številni mali podjetniki, začelo pa se je že konec 80. let, ko podjetje Jankovičevih Electa ni plačevalo svojih podizvajalcev. Tradicija družine se je nadaljevala, zaradi neplačanih obveznosti pri projektu desetletja Zorana Jankovića Stožicah, je eden izmed podjetnikov storil celo samomor, nič boljši pa niso niti Jankovičevi pajdaši. Eden takšnih je na primer Nestor Malkoč, ki je imel poleg Zil Holdinga tudi druga podjetja. Kopičenje dolgov na enih podjetjih in prenašanje premoženja na drugo podjetje je stalna praksa v Sloveniji, a kot je v studiu v oddaji Tema dneva povedal podjetnik Silvo Habat, se v tujini to ne dogaja. Habatovo podjetje je sicer krizo preživelo, a so morali najeti tudi posojilo pri banki, da so lahko plačali svoje obveznosti, kljub temu pa na so na koncu številne njihove terjatve ostale neporavnane.

Vlada Marjana Šarca, ki je sicer v odhajanju, je bila prošnjam podjetnikov večinoma nenaklonjena, situacijo pa je zaostrovala še nadkoalicijska skrajna Levica, ki je želela še bolj ožeti podjetniškem prihodke, saj je bil tretji nosilni cilj Levice dvigniti davek na dohodek pravnih oseb vse do 22 odstotkov. Pred tem ga je za 2 odstotni točki že dvignila vlada Alenke Bratušek. Vendar pa se podjetniki ne borijo le z nekaterimi politiki, ki za podjetnike očitno nimajo niti najmanj posluha, temveč tudi s problematiko neplačevanja, ki je eno najbolj perečih v **gradbeništvu**. O tem pričajo številni medijsko odmevni primeri, vse od SCT, Vegrada do Primorja. Nekdanje delavce Vegrada, ki so se poleti 2011, da bi opozorili na svojo stisko, odločili za stavko z neplačevanjem najemnine v samskem domu, v katerem so živeli, je stečajna upraviteljica Vegrada Alenka Gril postavila pred dejstvo, da bodo zaradi neplačevanja najemnin postopoma začeli aktivnosti za zapiranje samskega doma, in to kljub temu, da so bili delavci pripravljeni od zneska, ki jim ga dolguje Vegrada, odšteti neplačano najemnino. Kot se je kasneje izkazalo, so v omenjenem podjetju pripravljali teren, da bi se znebili ljudi, ki so bili opeharjeni.

Zaradi neporavnanih obveznosti pri Jankovičevem projektu Stožice celo samomor

Opeharjeni pa so bili tudi podjetniki in delavci, ki so gradili projekt desetletja Zorana Jankovića, Stožice. Podizvajalec podjetja Grep, ki je gradilo Športni park Stožice, je bilo podjetje Varkos Selinšek, katerega direktor je bil Ivan Selinšek. Njegovi delavci so delali vse dni, plačal pa jim je lahko le 40 odstotkov tega, kar bi jim moral, ker naročniki niso poravnali obveznosti, psihološkega pritiska ni zdržal. Marca leta 2010 je iz obupa dvignil roko nadse. Zoran Janković pa je iz namenskih sredstev, ki jih Selinšek in delavci niso dobili, jedel po najdražjih restavracijah v mestu. In kot vse kaže nima dovolj (čustvene) inteligence, da bi sploh dojel, kaj je storil, saj ima na vesti vsaj eno življenje.

Skoraj ni panoge, ki bi bila povsem varna zaradi neplačevanja prispevkov

Zdi pa se, da skoraj ni panoge, ki bi bila povsem varna zaradi neplačevanja prispevkov. Spomnimo samo na primer iz sredine leta 2019, ko so čistilke, ki so čistile prostore javnega sektorja, ostale brez plač in prispevkov. Podjetnik, ki je zadržal pokojninske prispevke čistilk, je bil javno objavljen, a zgodilo se ni nič. Spletni portal Časnik je nato citiral generalnega direktorja ZPIZ-a Marijana Papeža, ki je izjavil, da neplačani pokojninski prispevki za delavce v delovnem razmerju niso omembe vreden problem, saj zaposleni da niso oškodovani ter kaznivo dejanje delodajalcev zanj ni aktualno. A lahko si predstavljamo, kakšne stiske neplačani prispevki sprožajo pri zaposlenih, predvsem pri tistih, ki so tik pred tem, da izpolnijo pogoje za pokojnino, ali pa pri delavcih, ki zbolijo, a da niso zavarovani, izvedo šele ob zavrtni zdravstveni kartici. Med neplačnike je blago posegla tudi država, in sicer je FURS uredil spletno stran, na kateri so objavljeni vsi neplačniki, ki na 25. dan v mesecu pred mesecem objave presegajo 5.000 EUR in so starejše od 90 dni. Zagotovo so poskrbeli za večjo informiranost, s kom je bolje ne poslovati, vendar, ali je zaradi tega tudi več plačnikov?

Slika je simbolična (Foto: iStock)

VIDEO: [TEMA DNEVA] 03.02.2020 Nova24TV Gost Silvo Habat

Velika podjetja so z neplačevanjem uničevala manjša podjetja

V oddaji Tema dneva je pri voditeljici Marjanci Scheicher gostoval tudi podjetnik Silvo Habat, ki je spregovoril o konkretnih primerih neplačevanja iz svojega poslovnega življenja: "Neplačevanje v Sloveniji je bilo na tako visoki ravni, da je bilo izredno težko delati v **gradbeništvu**. Očitno je bilo najtežje prav v gradbeni stroki in velika gradbena podjetja so dobessedno opustošila malo gospodarstvo. Kooperanti različnih branž, električarji, vodovodarji, centralarji, steklarji, keramičarji in vsi drugi, ki so še delali prit teh velikih podjetjih, so bili zelo velikokrat izigrani in neplačani za svoja opravljena dela. To je bil res velik problem in je veliko, veliko malih podjetnikov propadlo in so morali zapreti svoje obratovalnice." Veliki so po Habatovih besedah nedotakljivi, država pa jih sploh ne more prisiliti, da bi plačevali svoje obveznosti: "Seveda je krivda na državi, ta bi lahko, če bi imela interes, uredila to zmedo na tržišču. Če ne plačamo samo nekaj obveznosti imamo mali ljudje takoj davkarijo in državo za vratom, medtem, ko tukaj, pri velikih gradbenih firmah to ne deluje." Pri neplačnikih se pogosto pojavlja en in isti vzorec: "To so bile velike gradbene firme in veliki inženiringi in pisano pravilo je bilo, da se ni plačevalo, ali pa se je račun enostavno tako zdesetkal, da mnogokrat niso bili pokriti niti materialni stroški."

Silvo Habat v oddaji Tema dneva (Foto: posnetek zaslona)

Tudi Jankovičev pajdaš Mankoč ni plačeval podizvajalcev

“Velike firme enostavno niso plačale računov in ni bilo možno izterjati ničesar. To so propadle gradbene firme Vegrad, SCT, Primorje, Energoplan, ZIL Inženiring, g. Nestor Mankoč je bil direktor takrat in so imeli še hčerinske firme in, ko so naredili dolgove oziroma niso plačali podizvajalcev, so enostavno zaprli in je ostalo toliko podizvajalcev neplačanih. In očitno državi to odgovarja. Nenazadnje, zelo pomemben dejavnik, ko se srečujemo z različnimi mojstri, vsi rabimo delovno silo, pa ne upamo zaposlovati, ker je preveč nereda v našem prostoru. Tako, da je tudi ta problem lahko in brezposelnost narašča, mi bi lahko zaposlovali, pa si ne upamo,” je povedal Habat in pojasnil tudi, da so morali enkrat po kredit na banko, da so lahko plačali svoje podizvajalce. Tako niso ostali nikomur dolžni, niti en dan niso bili blokirani, a njim nekaterih dolgov na koncu niso plačali. Eden takšnih primerov je bila gradnja vrstnih hiš ob Litijski cesti, kjer podjetje Habata za opravljena dela ni dobilo plačanega niti enega centa, saj je Mankoč enostavno zaprl eno od svojih firm.